

3013_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3013 Qiymətin əmələ gəlməsi

1 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarının qiymətmələğətirici faktorlarına aid edilir?

- infrastrukturun formallaşması
- irimiqyaslı buraxılış
- bütün cavablar doğrudur
- məhsulun həcm təsikli
- avadanlıqların universallığı

2 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

3 Aşağıdakı amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etmir?

- Yiğim və istehlakin nisbəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyaseti

4 Hansı amillər dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyaseti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

5 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

6 Verilənlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin başlıca təsir obyektidir:

- məhsulun reallaşması sferası
- pul-kredit sferası
- ictimai-sosial sfera
- məhsulun istehsal sferası
- məhsulun mübadilə sferası

7 Qiymətmələğəlmə nəzəriyyəsindəki istiqamətlərdər biridir:

- xərc
- sosial ədalət
- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- qiymətlərin indeksləşdirilməsi

antiinhisarçılıq

8 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil edir:

- cavablar doğru deyil
pul tədavülü qanunu
dəyər qanunu
tələb qanunu
təklif qanunu

9 Qiymətin funksiyasıdır

- cavablar doğrudur
informasiyon funksiya
uçot funksiyası
bölgüsdürücü funksiya
stimullaşdırıcı funksiya

10 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid edilir:

- cavablar doğrudur
qiymət intizamına nəzarət
qiymətlərin məqsədyönlülüyü
qiymətqoymada fasiləsizlik
qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

11 İnzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri
fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
reklamlara çəkilən xərclər
təşkilatın əmlakının siğortalanması

12 Tənzimlənən qiymətlər aiddir:

- sənaye məhsulunun qiyməti sisteminə
netto qiymətləri sisteminə
- təsbit edilən qiymət sisteminə
mövəsumi qiymətlər sisteminə
auksion qiymətləri sisteminə

13 Bazar qiymətinin formallaşması şəraitində-

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
tələbin həcmi təklifin həcmini üstələyir
tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
təklifin həcmi tələbin həcmindən
● bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

14 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
- maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
sair üstəlik xərclər
tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər

15 Qiymət haqqında verilən aşağıdakı təriflərdən biri səhvdir

- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
 qiymət-sövdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalasdırıñ mexanizmdir
 qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır
 qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir

16 Qiymətəmələgəlmə elminin predmeti aşağıdakılardan biridir

- əmtəə-pul münasibətləri
 tələb və təklif arasında qarşılıqlı nisbət
 qiymət sistemi və onun təsnifatı
 qiymətlərin tərkibi və strukturu
- qiymətlər nəzəriyyəsi və onların qoyulması təcrübəsi

17 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır?

- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
 qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır
 qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
 qiymət-sövdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalasdırıñ mexanizmdir

18 Qiymətin bölüşdürücü funksiyasıdır:

- Əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi
- Milli gəlirin bölüşdürülməsi
 Xərclərin bölüşdürülməsi
 Tələb və təklifin balanslaşdırılması
 sahələr arasında tarazlıq

19 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil edir

- cavablar doğru deyil
 pul tədavülü qanunu
 dəyər qanunu
 tələb qanunu
 təklif qanunu

20 Maya dəyərinin 148Azn, məhsul üzrə mənfəətin 29.6Azn olduğunu bilerək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 5%
- 20%
- 1.9%
- 1.5%
- 1.8%

21 Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilerək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 125%
- 75%
- 25%
- 45%
- 40%

22 Firma daxilində iqtisadi münasibətlərdə tətbiq olunan qiymət:

faktiki sövdələşmə

- buraxılış
- topdansatış qiymətlər
- sənaye topdansatış qiymətlər qiymətlər
- transfert qiymətlər

23 Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- firmanın mikromühiti məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi əvəzedici məhsulların olması vaxt amili məhsulun əldə olunmasının təcili olması

24 Qiymətləri aşağı salmağa sövq edən amil:

- rəqabətin olması cari tələbin yüksək tələbi daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- bazarda əsas yer tutmağa çalışmaq

25 Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- firmanın istehsal gücü keyfiyyətin fərqləri firmanın məqsədləri bazarın seqmentləşdirilməsi imkanı rəqabətin olması ehtimalı

26 Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir:

- tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri fəhlələrin əsas əmək haqqı materialların və konstruksiyaların dəyəri
- inzibati – təsərrüfat xərcləri sair düzünə xərclər

27 Əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növü hansıdır?

- pərakəndə satış qiymətləri
- preyskurator qiymətləri birja qiymətləri sürüskən qiymətlər cari qiymətlər

28 Təklifin qeyri-qıymət determinantlarına aid deyildir:

- qiymət dəyişməsində gözlənilir resursların qiymətləri vergilər və dotsasiyalar istehsal texnologiyası
- region infrastrukturu

29 Fəaliyyət müddətinə görə qiymətin növü:

- tender qiymətlər
- pilləli qiymətlər brutto qiymət tikinti məhsulunun qiyməti

sərbəst qiymətlər

30 FOB və SİF qiymətləri fərqlənir -

- ödəniş şərtləri ilə
- nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
bazar şərtləri ilə
ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər

31 Firma daxilində iqtisadi münasibətlərdə tətbiq olunan qiymət:

- sabit
- buraxılış
- faktiki sövdələşmə
- transfert
- cari

32 Müxtəlif məhsulların istehsalı və istehlakına qiyətin hansı funksiyaları vasitəsilə təsir edilir?

- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- uçot
- informasiya
- stimullaşdırıcı
- bölgü

33 Aşağıdakıların hansı nəqliyyat xidmətləri tariflərinin növləri deyildir:

- yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında boşaltma və yükləmə işləri
- xarici gəmilərin daxili su yollarında keçidi yığımları
- dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin, yük baqajlarının daşınması
- daxili bazarda tələbə uyğun olaraq möşət tullantılarının daşınması xidmətləri
- avtomobil nəqliyyatında (taksi daxil olmaqla) sərnişinlərin və yüklərin daşınması

34 Transfert qiymətinin müəyyən olunmasında iştirak etmir:

- istehsal məsrəfləri
- müqavilə qiymətləri
- bazar qiymətləri
- son hədd xərcləri
- smeta qiymətləri

35 Nəqliyyatda tariflərin tərkib elementlərinə daxildir:

- əlavə dəyər vergisi
- yüklərin nəqlolunması xərcləri
- ilkin-son əməliyyatlara dərəcələr
- sadalananların hamısı
- nəqliyyat müəssisələrinin mənfəətləri

36 Nəqliyyat xidmətlərinə görə tariflərə aid edilir:

- sərnişin daşımaya tarifləri
- yükdaşımaya tarifləri
- cavablar doğrudur
- yükdaşımaya və sərnişindəşimaya tarifləri
- franko nəqletmə tarifləri

37 Tikinti məhsulunun qiymətini xarakterizə edir.

- bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər
- maya dəyəri
- smeta dəyəri
- dəyər
- avadanlığa çəkilən xərc

38 Xidmət etdiyi iqtisadi dövriyyəsinin xarakterinə görə qiymətin növü hansıdır?

- cari qiymətlər
- sərbəst qiymətlər
- birja qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- tikinti məhsulunun qiyməti

39 Bazar qiymətinin formallaşması zamanı -

- tələbin həcmi təklifin həcmini üstləyir
- təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmini üstləyir
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabərdir

40 «Müqavilə qiymətinə sinonim kimi hansı müəyyənliliyi göstərmək olar?

- faktiki sövdələşmə qiyməti
- pərakəndə satış qiyməti
- topdansatış qiyməti
- kontrakt qiyməti
- tarazlıq qiyməti

41 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- təsbit edilən qiymətlər
- bazis məntəqə qiyməti
- istehsal yerində FOB qiyməti
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

42 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- aksiz vergisi
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- ticarət əlavələri (güzəştər)
- mənfəət
- əlavə dəyər vergisi

43 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- ƏDV-nin məbləği qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştər) kəmiyyəti qədər.
- aksiz vergisinin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- topdansatış əlavələrinin (güzəştər) kəmiyyəti qədər

44 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- bazis məntəqə qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər
- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər

franko-anbar-istehlakçı qiyməti
istehsal yerində FOB qiyməti

45 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- aksız vergisi
qiymət əlavələri
maya dəyəri
əlavə dəyər vergisi
mənfəət

46 «Franko qiyməti» asılıdır –

- əmtəənin daşınması xüsusiyyətlərindən
əmtəəyə olan tələbdən
rəqabətdən
əmtəənin bazar payından
əmtəənin növündən

47 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- qiymət əlavələri
mənfəət
əlavə dəyər vergisi
- aksız vergisi
maya dəyəri

48 Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsipidir –

- tələbin həcminin artırılması
sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
təklifin həcminin artırılması
- bazarda tarazlığa nail olunması
inhisarlaşmanın qarşısının alınması

49 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid deyil

- qiymətlərin məqsədyönlülüyü
qiymət intizamına nəzarət
qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması
qiymətqoymada faisiləsizlik
- qiymətlərin təsbit edilməsi

50 Firmanın qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsindəki əsas istiqamətlərə aiddir?

- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
iqtisadi artımın təmin edilməsi
antiinhisarçılıq
- subyektiv marjinalizm
sosial ədalət

51 Əmək dəyər nəzəriyyəsinə görə qiymətin formalaşmasının əsasını təşkil edir

- tə davüldə olan pul kütləsinin miqdarı
istehlak dəyəri.
- tələb - təklif nisbətləri
ictimai-zəruri əmək xərcləri
mübadilə dəyəri

52 Əmək-dəyər nəzəriyyəsinin mahiyyəti nədir?

- qiymət-əmək məhsulu və istehlak dəyəridir
- qiymət-istehlakçıların məhsul vahidini almaq üçün ödədikləri pulun miqdardır
- qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür
- qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür

53 "Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin banisi kimdir?

- U.Cevons, L.Valras
- L.Valras, K.Mencer
- A.Marşall
- A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- P.Makkonelli, L.Bryu

54 Qiymətəmələgəlmə elmi-

- qiymət-istehlakçıların pul gəlirlərinin formalaşması prosesini öyrənən bir elmdir
- qiymət-bazarda alıcı xərclərini öyrənən bir elmdir
- qiymət - əmək xərclərini və dəyəri öyrənən bir elmdir
- qiymətlərin formalaşması prosesini, hərəkət qanuna uyğunluqlarını və onlardan istifadəni öyrənən elmdir
- əmtəənin istehsalı prosesini və hərəkət mərhələlərini öyrənən bir elmdir

55 Qiymətəmələgəlmənin subyektiv marjinalizm istiqamətinə görə qiymətin əsasında aşağıdakı kateqoriya dayanır:

- istehlak xərcləri
- son hədd faydalılığı
- pul tədavülü
- mübadilə dəyəri
- istehsal xərcləri

56 Aşağıdakı variantlardan biri firmanın qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsinin əsas istiqamətləridir:

- obyektiv marjinalizm, xərc, son məhsulun istehlakçı üçün oln faydalılığı
- xərc, subyektiv marjinalizm, neoklassik sintez
- istehlak xərcləri, son faydalılıq, əmtəələrə olan tələb
- neoklassik sintez, subyektiv marjinalizm, əmtəələrə olan tələb
- xərc, son faydalılıq, əmtəələrin təklifi

57 Aşağıdakı variantlardan biri qiymət nəzəriyyəsində klassik məktəbin nümayəndələrinə tam şəkildə aid edilə bilməz:

- D.Rikardo, A.Marşall, F.Engels
- D.Rikardo, Mank-Kullax, Y.Slutski
- U.Cevons, K.Mencer, L.Valras
- A.Smit, K.Marks, V.Pareto
- U.Petti, A.Smit, P.Samuelson

58 Dünya bazar qiyməti növü

- tender
- sürüşkən qiyməti
- pilləli qiymət
- mövsümi qiymət
- iri firmaların təklif qiymətləri

59 Qiymət elementi olan dövlət vergi növü hansıdır?

- mədən vergisi
- fiziki şəxslərdən gəlir vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- torpaq vergisi
- nəqliyyat vergisi

60 Göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymətin növü

- FAS ixrac qiyməti
- franko-satış
- FOB idxal qiyməti
- birja qiyməti
- hərrac qiyməti

61 Aşağıda göstərilən hökməldən hansı dünya bazarını izah edir?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

62 Verilən fikirlərdən hansı orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir?

- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqindən ibarət olur
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur

63 Göstərilən amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyaseti
Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
Ictimai-zəruri əmək məsrlərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi
Valyuta bazarının vəziyyəti

64 Göstərilən hallardan birində dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməsinə təsiri daha yüksəkdir?

- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda
dünya bazarlarından milli bazarların ayrılmazı səviyyəsi az olduqda
ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda

65 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid edilir:

- cavablar doğrudur.
qiymətqoymada fasıləsizlik
qiymətlərin məqsədyönlülüyü
qiymət intizamına nəzarət
qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

66 Qiymətin funksiyasıdır:

- cavablar doğrudur
stimullaşdırıcı funksiya
böülüsdürücü funksiya
uçot funksiyası
informasision funksiya

67 Tikinti maşın və mexanizmlərin illik xərclərinə aiddir.

- yanacaq xərcləri
cari təmir xərcləri
- amortizasiya ayırmaları
tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
maşınların daşınmasına çəkilən xərclər

68 Faydalılığın ölçülməsində ordinalist yanaşmaya görə:

- məcmu məsrəflər dəyişkən əmək məsrəflərinə müncər olunur
üstünlükvermənin aşkar çıxarılması konsepsiyası əsaslandırılır
- faydalılığın nisbi ölçülməsi əsaslandırılır
faydalılığın fasiləsiz ölçülməsi mümkünlüyü nəzərə alınır
tələb və təklifə eyni əhəmiyyətə malik qiymətəmələğətirən amillər kimi baxılır

69 Verilənlərdən hansı ümumi əmək bölgüsünə aid edilir?

- lisensiya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

70 Verilənlərdən hansı fərdi əmək bölgüsünə aid edilir?

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
lisensiya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

71 Verilən fikirlərdən biri dünya bazarının tutumunu yanlış xarakterizə edir?

- mili istehsal həcminin üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, aypı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
milli istehsal həcminin üstünə idxalı ixracı çıxməqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlıının mümkün göndərlilmə həcmi tədqiq edilir

72 Qeyd olunanlardan biri beynəlxalq əmək bölgüsünə səbəb olmayıb:

- ümumi, xüsusi və fərdi əmək bölgüsünün yaranmasına
dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına
dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
dünya bazarının formallaşmasına
- dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və təmərküşləşməsinə

73 Franko qiyməti aşağıda qeyd olunan hansı amillərdən asılıdır?

- tələbin həcmindən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən

əmtəənin növündən
bazar iştirakçılarının sayından
təklifin həcmindən

74 Hansı qiymətlər dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

75 Hansı qiymətlər əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növünə aid edilir?

- birja qiymətləri
- cari qiymətlər
- pərakəndə satış qiymətləri
- preyskurator qiymətləri
- sürüşkən qiymətlər

76 Verilənlərdən biri fəaliyyət müddətinə görə qiymət növünə aid edilir?

- tender qiymətlər
- tikinti məhsulunun qiyməti
- brutto qiymət
- pilləli qiymətlər
- sərbəst qiymətlər

77 Aşağıdakılardan hansı kapitalist bazarının regional qiymətlərinə aid edilir?

- onlar “Azad” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Azad” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətinə bərabər olur

78 Qeyd olunan qiymətlərdən hansı Qapalı bazar qiymətlərinə aid edilmir:

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

79 Verilənlərdən hansı ilə prefensial qiymətlər müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında integrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyə malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- “Qapalı” bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- “Azad” bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökumətlərarası razılaşmalara görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmalara görə

80 Dünya qiymətləri əmələ gəlməsi xarakterinə görə neçə növə ayrılır:

- 6
- 4
- 3
- 2

81 əmtəənin satışı üzrə qiymətlərin müəyyən edilməsi sistemi

- cavablar doğru deyil
- pul – kredit siyasəti
- investisiya siyasəti
- qiymət siyasəti
- gömrük siyasəti

82 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır.

- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi.
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması
- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi

83 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- təsbit edilən qiymətlər
- bazis məntəqə qiyməti
- istehsal yerində FOB qiyməti
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

84 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- topdansatış əlavələrinin (güzəştlerinin) kəmiyyəti qədər
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- aksiz vergisinin məbləği qədər
- ƏDV-nin məbləği qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştlerinin) kəmiyyəti qədər

85 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- mənfəət
- ticarət əlavələri (güzəştleri)
- əlavə dəyər vergisi
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- aksiz vergisi

86 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- dəyişən xərclər
- mənfəət
- əlavə dəyər vergisi
- gömrük rüsumları
- sabit xərclər

87 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansılardır?

- azad rəqabət mühiti
- marketing tədqiqatının keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- məhsulun keyfiyyəti
- satışın həcmiinin artırılması

88 Qiymət nəzəriyyəsi istiqamətində Avstriya məktəbinin irəli sürdüyü əsas nəzəriyyələr hansı variantda tam doğrudur?

- kompromis, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, istehsal xərcləri istehsal xərcləri, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, əmtəələrin təklifi
- son faydalılıq, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, əmtəələrə olan tələb məsrəflər, son faydalılıq, bazar tarazlığı əmtəələrə olan tələb, əmtəələrin təklifi, son faydalılıq

89 Beynəlxalq sazişlərdə göstərilən qiymətlərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hamısı sonda təsbit olunan qiymətlər saziş qiymətləri möhkəm təsbit edilmiş qiymətlər sürüşkən qiymətlər

90 Nəşr olunan qiymətlər növünə aid edilmir:

- birja qiymətləri fərdi sıfarırlar üzrə qiymətlər faktiki sövdələşmə qiymətləri məlumat qiymətləri iri firmaların təklif qiymətləri

91 Verilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- bütün cavablar doğrudur birja qiymətləri hesablaşma qiymətləri nəşr olunan qiymətlər kontrakt qiymətləri

92 Aşağıdakılardan hansı qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlamətiə aiddir?

- Satış həcminin artırılması Məhsulun keyfiyyəti Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət Azad rəqabət mühiti

93 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender sürüşkən qiyməti pilləli qiymət mövsümi qiymət
- iri firmaların təklif qiymətləri

94 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı dünya qiymətlərini xarakterizə etmir

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- sazişlərin qismən dönerli valyuta ilə aparılması sazişlərin kommersiya xarakteri daşıması iri daimi sazişlərin qiymətləri olması sazişlərin idxal və ya ixrac yönümlü olması

95 Hansı növ qiymətlər digərləri ilə müqayisədə daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
- FOB
- KAF
- SIF
- FAS

96 Hansı növ qiymətlər dünya bazar qiymətinə aididir?

- müqavilə qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- bazis qiymətlər

97 Verilənlərdən hansı qiymət liderliyinin əsas şərti hesab edilir?

- cavablar doğrudur
- marketing tədqiqatlarının keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclər
- məhsulun keyfiyyəti
- satışın həcminin artırılması

98 Hansı qiymətlər təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid edilmir?

- cavablar doğrudur
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər
- mövsümi qiymətlər

99 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsası aşağıdakı variantlardan hansında doğru göstərilib?

- pul tədavülü qanunu, son məhsuldarlığın azalması qanunu, dəyər qanunu
- taləb-təklif qanunu, rəqabət üstünlüklerinin artması qanunu orta mənfəət qanunu
- dəyər qanunu, pul tədavülü qanunu, orta mənfəət qanunu
- dəyərə qanunu, tələb-təklif qanunu, pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu, müqayisəli üstünlükler qanunu

100 Aşağıdakı fikirlərdən biri yanlışdır:

- qiymətəmələgəlmənin xərc istiqamətinə görə dəyərin formallaşması əsasən istehsal prosesində baş verir
- qiymətəmələgəlmənin faydalılıq istiqamətinə görə qiymət tədavül prosesində baş verir
- ordinalist konsepsiyyada fərsizlik əyriləri aparatından istifadə edilir
- kardinalist konsepsiyyada fərdi hissətmələrin təhlili əsas götürülür
- qiymətəmələgəlmənin subyektiv marjinalizm istiqamətinin əsasında A.Smitin məşhur metodoloji üsulundan istifadə olunur

101 Faydalılığın ölçülməsinə kardinalist yanaşmaya görə:

- üstünlük vermənin aşkarlaşması konsepsiyası əsaslandırılır
- taləb və təklifin təhlili aparılmalıdır
- faydalılığın nisbi ölçüməsi əsaslandırılır
- faydalılığın fasilsiz ölçüməsi mümkünüy nəzərə alınır
- bazar tarazlığı əldə olunmalıdır

102 Qiymət əmələ gətirən amillərə aid deyil:

- maya dəyəri
- konyuktur amillər

- investisiya siyasəti
- vergi siyasəti
- valyuta məzənnəsi

103 Yeni yaradılan dəyərin bir hissəsinin büdcəyə alınması forması:

- əmlak vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət vergisi
- nəqliyyat vergisi
- ƏDV və aksiz vergisi

104 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı tərəflərin razılığına görə təyin edilir?

- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- birjada təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri

105 Dünya təcrübəsində FOB və SİF qiymətləri fərqlənirlər:

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

106 Aşağıdılardan hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- Tender – hərrac – satış
- Bazis
- Franko-anbar (satış)
- tənzimlənən
- KAF

107 Hansı qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətlərinə aiddir?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

108 Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının (lr) hansı kəmiyyəti qeyri-elastik tələbə uyğundur?

109 Tələbin (Q) qiymətə (P) görə çarpaz elastikliyi əmsalı (Ixy) aşağıdakı kimi hesablanır (x və y əmtəələri ifadə edir)

110 Tələbin (Q) qiymətə (P) görə birbaşa elastikliyi əmsalı (l) aşağıdakı kimi hesablanır.

111 Tələbin (Q) gəlirə (R) görə elastikliyi əmsalı (lr) aşağıdakı kimi hesablanır.

112 Qiymətin funksiyasına aid deyil:

- uçot
- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- stimullaşdırma
- yiğim

113 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası baş vermir:

- ölkə əhalisinin sosial qrupları arasında
- regionlar arasında
- müxtəlif mülkiyyət formaları arasında
- tələb və təklif arasında
- iqtisadiyyatın sahələri arasında

114 Qiymətəmələgətirən amil deyil.

- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili
- konyunktura amili
- valyuta-maliyyə amili
- dəyər amili
- inflyasiya amili

115 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- ümmumi gəlirlə sabit xərclərin fərqiñə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- ümmumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbətiñə
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

116 Məhsul satışından əldə edilən mənfəətin (Mt) qiymətdən asılılığı aşağıdakı düsturla hesablanır

- Mt= qZ-F (q-satış həcmi, Z – qiymət, Pdəy – məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclər, F-məcmu sabit xərcləri)
- Mt= qZ-qPdəy+F
  - Mt= qZ+qPdəy-F
  - Mt= qZ- qPdəy-F
  - Mt= qZ- qPdəy

117 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir?

- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi
- ƏDV
- topdansatış əlavələri (güzəştləri)
- mənfəət

118 Qiymətin stimullaşdırılması funksiyası aşağıdakı istiqamətlərdən hansını nəzərdə tutmur?

- elmi-texniki tərəqqini
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsini
- istehlakın strukturunun dəyişməsinin
- gəlirlərin səmərəli bölgüsünü
- enerji resurslarına qənaəti

119 Aktiv qiymətəmələğəmə nədir?

- rentabelliyin məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma
- bütün variantlar doğrudur
- rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma

120 Passiv qiymətəmələğəlmə nədir?

- bütün variantlar doğrudur
- rentabelliyin məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma
- rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma

121 Qiymətəmələğəlməyə alternativ yanaşmaları göstərin:

- xərc və qiymət
- xərc və gəlir
- qiymət və gəlir
- qiymət və qiymətlilik
- gəlir və qiymətlilik

122 Xərc qiymətəmələğəlməsində qiymətlərin formalaşmasının əsası deyil:

- heç biri
- məhsul vahidinin istehsalına çəkilən dəyişən xərclər
- orta qaimə xərcləri
- ümumi istehsal xərcləri
- mənfəətin xüsusi çəki əmsalı

123 Mümkün qiymət səviyyəsi əsas mülahizədir:

- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- qiymətin əmələ gəlməsi metodunun seçilməsi
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- məhsulun maya dəyərinin nəzərə alınması
- tələbin müəyyən edilməsi

124 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodları qrupudur:

- balın orta qiyməti

- tövsiyyə və vasitələr
- cavablar doğru deyildir
- qayda və prinsip
- əsas və alternativ

125 Qiymətəməlegəlmənin metodikası təmin edir:

- qiymətlərin müəyyən ediləsi qaydasını
- marketing prinsipiñin tətbiqini
- əmtəələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçüsünü
- qiymət strategiyasının reallaşdırılmasını
- əmtəələrin istehlak faydalılığını

126 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyasının əsasında dayanır:

- qiymət strukturu
- qiymət sistemi
- inflyasiya
- qiymət strategiyası
- qiymət dinamikası

127 Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyası deyildir:

- qiymətlərin müəyyən ediləsi və əsaslandırılması
- qiymətin əməlegəlməsi konsepsiyanın işlənib hazırlanması
- qiymətəməlegəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu
- qiymət taktikasının işlənilməsi
- qiymət sisteminin formallaşdırılması

128 Maya dəyərinin 62Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 46.5Azn
- 37Azn
- 82.7Azn
- 77.5Azn
- 15.5Azn

129 Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 25.5Azn
- 60Azn
- 225Azn
- 283Azn
- 121azn

130 Qeyd olunan fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər
- məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsinin saxlanması (istehlakçılar hesabına) kömək edir;
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.

131 Maya dəyərinin 55Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 53.35Azn
- 56.65Azn
- 18.3Azn
- 16.5Azn
- 78.57Azn

132 Maya dəyərinin 15Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 45.5Azn
- 10.5Azn
- 19.5Azn
- 4.5Azn
- 21.4Azn

133 Maya dəyərinin 500Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 600Azn
- 125Azn
- 625Azn
- 100Azn
- 400Azn

134 Maya dəyərinin 40Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 60 Azn
- 20 Azn
- 50 Azn
- 2 Azn
- 42 Azn

135 Maya dəyərinin 20Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 15% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 23.53Azn
- 3Azn
- 18.67Azn
- 133.(33) Azn
- 17Azn

136 Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 113.33Azn
- 106.25Azn
- 21.25Azn
- 63.75Azn
- 29.41Azn

137 Maya dəyərinin 125Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 100Azn
- 25Azn
- 156Azn
- 150Azn
- 625Azn

138 Təklif qiymətidir-

- istehsalçının bazarda öz əmtəəsini satdığı minimal qiymət
- istehsalçının bazarda əmtəəni təklif etdiyi orta qiymət
- əmtəəni alıcıların satıcıdan almağa hazır olduğu maksimal qiymət
- satıcıının maksimal qiyməti
- alıcıların bazarda əmtəəni təklif edərkən razı olduğu minimal qiymət

139 Tələb qiyməti nədir?

- əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşlığı minimal qiymət
- əmtəənin orta bazaar qiyməti
- sövdələşmənin aparıldığı qiymət
- əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşlığı maksimal qiymət
- istehlakçıların bazarda əmtəəni reallaşdırduğu maksimal qiymət

140 Franko qiyməti asılıdır –

- əmtəənin növündən
- bazar iştirakçılarının sayından
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- tələbin həcmindən
- təklifin həcmindən

141 Rentabellik səviyyəsinin 28% , məhsul üzrə mənfəətin 112 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 4 Azn
- 3136Azn
- 143.36 Azn
- 400 Azn
- 31.36 Azn

142 Rentabellik səviyyəsinin 15% , məhsul üzrə mənfəətin 7.5 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 11.25 Azn
- 50 Azn
- 51.125 Azn
- 1.125 Azn
- 8.625 Azn

143 Əmək-dəyər nəzəriyyəsinə görə qiymətin formallaşmasının əsası-

- ictimai-zəruri əmək xərcləridir
- istehsal dəyəridir
- tələbin həcmidir
- ictimai əmək xərcləridir
- təklifin həcmidir

144 Aşağıda sadalanan xərclərdən biri gizli xərclərə aiddir

- fəaliyyətsiz avadanlığın təmirinə görə haqq
- bütün cavablar doğrudur
- fəhlələrin əmək haqqı
- firmanın kassasında nağd pula görə faiz
- avadanlığın amortizasiyası

145 Firmanın ümumi xərcləri bərabərdir-

- orta ümumi xərclər - orta dəyişən xərclər
- orta sabit xərclər * istehsal həcmi
- gizli xərclər + dəyişən xərclər
- orta ümumi xərclər * istehsal həcmi
- orta dəyişən xərclər * istehsal həcmi

146 Gizli xərclər

- istehsal həcminin dəyişməsi zamanı dəyişən xərclər
- bütün cavablar doğru deyil
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərclər
- mühəsibat xərcləri
- mülkiyyətçiye məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla

147 Buraxılmış imkanların xərcləri

- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
- son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

148 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- preyskurator qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri
- proqnoz qiymətləri;

149 Qiymətin tərkibinə dax il edilən xərclər:

- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
- istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
- məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

150 Fəaliyyət müddətinə görə qiymət sisteminə daxil olan qiymətin növüdür:

- kataloq qiymətləri
- müqavilə qiyməti
- brutto, netto qiymətləri
- sabit qiymətlər
- preyskurator qiymətlər

151 Təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid deyildir:

- cavablar doğrudur
- mövsümü qiymətlər
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər

152 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

topdansatış əlavələrinin (güzəştlerinin) kəmiyyəti qədər
 ƏDV-nin məbləği qədər

- aksiz vergisinin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənəfətin cəmi qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

153 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- mənəfət
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi

154 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- əlavə dəyər vergisi
- xammal, material xərcləri
- istehsal xərcləri
- mənəfət
- ticarət əlavələri

155 Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərindən biridir

- tələbin həcminin artırılması
- inhisarlaşmanın qarşısının alınması
- sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
- təklifin həcminin artırılması
- tələb və təklifə eyni əhəmiyyətli amillər kimi baxılması

156 Aşağıdakı iqtisadi qanunlardan hansı qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil etmir?

- son hədd məhsuldarlığı qanunu
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

157 Firmanın qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsindəki əsas istiqamətlərə aiddir?

- qiymətlərin paritetliyi
- azad rəqabət
- qiymətlərin əsaslandırılması
- müqayisəli
- neoklassik sintez

158 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid deyil -

- qiymətlərin elmiliyi
- qiymət intizamına nəzarət
- fasizəsizlik
- məqsədyönlülük
- stimullaşdırma

159 Qiymətin funksiyası deyil -

- məqsədyönlülük
- uçot
- bölüşdürücü
- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- informasiyon

160 Xidmətlərə görə tariflər aşağıdakılardan birini kompensasiya etməlidir:

- fiskal vergilər
- istismar xərcləri
- bütün variantlar doğrudur
  - avadanlıqların amortizasiyası
  - istifadə olunmuş kapitala görə faizlər

161 Hazırda aşağıdakı tariflərdən biri dövlət tərəfindən tənzimlənmir?

- möşət xidməti tarifləri
- sərnişin nəqliyyatı
- kommunal xidmətlər
- rabitə
- bütün cavablar düzgün deyil

162 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil:

- mənzilə görə tariflər olnun rahatlığını nəzərə alır
- bütün xidmət növlərinə görə tariflər xidmətin keyfiyyətindən asılı olaraq differensiallaşır
- poçt xidmətinin keyfiyyəti müxbir daşınması sürətindən və onların öz vaxtında çatdırılmasından asılıdır
- başlanğıc-yeşən əməliyyat xərcləri daşınma məsafəsindən asılıdır
- nəqliyyat xidmətinin keyfiyyəti gedişin rahatlığı və sürətliliyi ilə müəyyən edilir

163 Dünya bazارında dəyər, konyunktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi hansı amillərə aid edilir?

- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;
- inflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər;
- daxili bazarın qiymət əmələgətirici amilləri
- deflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazarının qiymət əmələgətirici amilləri.

164 Adətən qiymətlər sırasından nə zaman istifadə olunur?

- əmtəələrin çeşid və miqdar nomenklaturasının hesablanması
- ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanması
- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanması
- ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanması
- ixrac və ya idxləl qiymət indekslərinin hesablanması

165 Fraxt nədir?

- avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- su nəqliyyatı tarifləri

166 Beynəlxalq təcrübədə FOB və SIF qiymətləri bir-birindən nə ilə fərqlənir?

- sigorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- bazar şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

167 Hansı qiymət indekslərini BMT-nin statistikası dünya ticarətində istifadə edir?

Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri

- Bütün cavablar doğrudur
  - Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
  - Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
  - Dünyanın hazır məməlat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məməlatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

168 Aşağıdakılardan hansı ixrac kalkulyasiyasını daxili kalkullyasiyadan fərqləndirən xərc növünə aid deyil?

- maliyyələşmə xərcləri
- reklam xərcləri
- daşınma xərcləri
- siğorta xərcləri
- tədavül xərcləri

169 Hansı növ qiymətlər ixrac qiymətlərinin hesablanması bazası hesab edilir?

- transfert qiymətləri.
- daxili bazar qiymətləri
- azad” bazarların qiymətləri;
- qapalı” bazarların qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;

170 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil:

- istehsal yerində FOB qiyməti
- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- Franko – anbar – istehlakçı qiyməti
- sabit və dəyişən qiymətlər
- bazis məntəqə qiyməti

171 FOB və SİF qiymətləri bir-birindən fərqlənir-

- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- bazar şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- siğorta xərclərinin kəmiyyəti qədər

172 Ləngitmə əmsalının kəmiyyət dəyişir

- 0,5 – 0,8 arasında
- 0,4 - 0,6 arasında
- 0,3 – 0,7 arasında
- 0,4 – 0,8 arasında
- 0,8 – 0,9 arasında

173 Qiymətəmələgəlmənin bazar amilləridir –

- məhsulun keyfiyyəti
- istehlak tələbi
- istehsaldaxili məsrəflər
- qeyri-istehsal məsrəfləri
- istehsal xərcləri

174 Məhsulun istehsalı həcmindən asılı olan xərc növü hansılardır?

- dəyişən və orta
- alternativ

- dəyişən
sabit və üstəlik
dolayı və birbaşa

175 Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiyəmət determinantı deyil.

- resursların qiymətləri
qiymət dəyişəsinin gözlənilməsi
istehsal texnologiyası
vergilər və dotsasiyalar
- istehlakçı zövqü

176 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiyəmət determinantı deyil

- istehlakçıların pul gəlirləri
istehsal texnologiyası
gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
alıcıların zövqü

177 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil -

- bazar mühiti
siyasi sabitlik dərəcəsi
- bazarın miqyası və seqmentləşdirmə
əmtəə hərəkəti kanalının iştirakçıları
istehlakçılar

178 Parametrik qiymətqoyma medelindən istifadə olunur

- qiymətin strukturunun təhlilindən
- yeni modifikasiyalı əmtəəyə qiymətin əsaslandırılmasından
qiymətin ədalətli müəyyən edilməsindən
xərclərin uçotu ilə qiymətlərə düzəlişlərin hesablanmasından
qiymətin daimi xərclərə görə hesablanmasından

179 Parametrik qiymətəmələgəlmə metodu tətbiq olunur

- əmtəənin parametrləri çeşidə uyğun olduqda
- məhsulun parametrlərə görə fərqlənən çeşidləri olduqda
məhsulun bütün çeşidləri eyni parametrlərə malik olduqda
əmtəənin iqtisadi faydalılığı parametrlərdən asılı olmadıqda
əmtəənin iqtisadi faydalılığı parametrlərdən asılı olmadıqda

180 Qiymətəmələgətirən amillərə aid deyildir

- tədavül xərcləri
istehsal xərcləri
əlavə dəyər vergisi
- investisiyanın həcmi
resursların qiymətləri

181 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinə aid deyil –

- sosial ehtiyaclarla ayırmalar
xammal və material xərcləri
yanacaq, enerji xərcləri
amortizasiya xərcləri
- ticarət əlavələri

182 Nəqliyyat tariflərinin təsnifatı aşağıdakı əlamətlər üzrə aparılır -

- Xidmət etdiyi dövriyyəyə görə
İqtisadi mühit üzrə
Qurulma forması üzrə
Dövlət tənzimlənməsi dərəcəsi üzrə
Növlər üzrə

183 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növü deyil ?

- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
“qiymət-keyfiyyət” effekti
xərclərin bölüşdürülməsi effekti
- ehtiyatların paylanması effekti
nadirlilik effekti

184 Qiymətlərin dəyişməsinə istehlakçının reaksiyası nə vaxt müsbət ola bilər?

- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsini hiss edir
yeni qiymət psixoloji cəhətdən cəlbədici deyil
əmtəə dəbdən düşmüşdür
- yeni qiymət
qiymətlərin növbəti enməsi gözlənilir

185 Planlı xərclərin tərkib elementidir –

- investisiya qoyuluşu
dövlət satınalmaları
istehlak xərcləri
xalis ixrac
- dövlət xərcləri

186 Planlı xərclərin tərkib elementi deyil –

- planlı investisiyalar
dövlət xərcləri
istehlak xərcləri
- dövlət satınalmaları
idxal-ixrac saldosu

187 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir: -

- sair üstəlik xərclər
tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
inzibati təsərrüfat xərcləri
tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər
- maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri

188 Buraxılmış imkanların xərcləridir –

- istehtsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
sabit və dəyişən xərclərin cəmi
məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

189 Qiymətmələğətirən amil deyil -

- dövlət-inhisar tənzimləmə amili

- valyuta-maliyyə amili
- dəyər amili
- inflyasiya amili
- konyunktura amili

190 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir –

- ümumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbətinə
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqi
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

191 Xərc qiymətəmələğəlməsində qiymətlərin formallaşmasının əsası deyil:

- orta qaimə xərcləri
- ümumi istehsal xərcləri
- mənfəətin xüsusi çəki əmsali
- heç biri
- məhsul vahidinin istehsalına çəkilən dəyişən xərclər

192 Sair üstəlik xərclərə aid deyildir:

- təşkilatın əmlakının siğortalanması
- çox tirajlı qəzetlərin saxlanması xərcləri
- bank krediti üzrə ödəmələr
- qeyri-məhsuldar xərclər (cərimə, ödəmə)
- elmi-tədqiqat üşləri üçün ayırmalar

193 Məhsulun istehsal maya dəyəri sex maya dəyərindən yüksəkdir –

- Dolayı xərclər qədər
- Ümumtəsərrüfat xərcləri qədər
- Maşın və avadanlıqların saxlanması xərcləri qədər
- Kommersiya xərcləri qədər
- Birbaşa xərclər qədər

194 Məhsulun tam maya dəyəri istehsal maya dəyərindən yüksəkdir –

- alternativ xərclər qədər
- qeyri-istehsal xərcləri qədər
- nəqliyyat xərcləri qədər
- ümümtəsərrüfat xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər

195 Qiymətəmələğətirən amillər –

- qiymətləri dəyişdirən daxili və xarici amillərdir
- hamısı doğrudur
- qiymətin quruluşuna daxili təsir üsullarıdır
- qiymətlərin səviyyə və dinamikasına təsir göstərən obyektiv şərait və qanunauyğunluqlar
- qiymətlərə xarici təsir üsullarıdır

196 Məhsulun istehsalı həcmindən asılı olan xərclər hansılardır?

- alternativ
- dəyişən və sabit.
- dolayı və birbaşa
- dəyişən

sabit

197 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir –

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqiñə
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
ümumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbətinə
maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
maya dəyəri və mənfəətin cəminə

198 Bazis şərtləri -

- Satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödənilməsidir
- Nəqletmə, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə eks olunması şərtləridir.
- Məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur
- Məhsulun sığortalanması şərti ilə idxlə və ixracı nəzərdə tutulur
- Alışla bağlı bütün xərclərin alıcıının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür

199 Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir:

- tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri
- inzibati – təsərrüfat xərcləri
fəhlələrin əsas əmək haqqı
materialların və konstruksiyaların dəyəri
sair düzüñə xərclər

200 Inzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- təşkilatın əmlakının sığortalanması
- poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri
reklamlara çəkilən xərclər
obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı

201 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
- maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
sair üstəlik xərclər
tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər

202 Yükdaşıma xərcləri ibarətdir

- Yükləmə və boşaltma işlərinə xərclər
- İlkin, yekun xərcləri və hərəkət əməliyyatları
Əməliyyatların ilkin və yekun məsrəflərindən
Yüklərin nəqlolunma xərclərindən
Sərnişinlərin və yüklərin nəqolunma xərcləri

203 Sərnişindəşima tariflərinin əsasında nə durur?

- Bu tariflər bazar tarazlığını yaradır
- Bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
Bu tariflər yükdaşımaların tariflərinin dinamikasını verir
Bu tariflər topdansatış ticarətə aid edilir
Bu tariflər inflasiya vəziyyətini müəyyən edir

204 Tədavül xərclərinə aiddir -

- satışdan sonrakı xidmət xərcləri
- nəqletmə xərcləri
- istehsal xərcləri
- vasitəçi təşkilatların xərcləri
- reklam xərcləri

205 Maya dəyəri -

- kommersiya xərcləridir
- əmtəənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin cəmidir
- əmtəənin realizə olunmasından əldə olunan pulun həcmidir
- istehsal avadanlıqlarının saxlanması xərcləridir
- bazarın öyrənilməsinə çəkilən xərclərdir

206 Əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsini təmin edir -

- Istehsal həcminin azalması.
- Kapitaldan istifadədə yüksək səmərəlilik.
- Təbavüldə olan pul kütləsinin artması.
- Iqtisadi vəziyyətin qeyri-stabilliyi.
- Qarşılıqlı istifadədə yüksək səmərəlilik.

207 Əmtəənin qiymətinin qalxma səbəbi hansıdır?

- Istehsal və tədavül xərclərinin aşağı düşməsi.
- Vasitəçilərin sayının artması.
- Istehsal həcminin artımı.
- Vergilərin azaldılması.
- Texniki progress.

208 Yeni yaradılan dəyərin bir hissəsinin büdcəyə daxil olması forması:

- Əlavə Dəyər Vergisi
- gəlir
- nəqliyyat
- əmlak
- mənfəət

209 Qiymətin dinamikasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- məqsədli bazarın seçilməsi
- rəqabət mühiti
- əmtəənin bazarda istehlakçıların davranış tərzi
- əmtəənin bazarda strateji və taktiki mövqeyi
- bazar konyunkturası

210 Tikinti maşın və mexanizmlərin illik xərclərinə aiddir.

- yanacaq xərcləri
- tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- cari təmir xərcləri
- amortizasiya ayırmaları
- maşınların daşınmasına çəkilən xərclər

211 Qiymətlərin səviyyəsinə təsir edən vergi növü:

- əmlak vergisi
- gəlir vergisi
- mədən vergisi

nəqliyyat vergisi

- əlavə dəyər vergisi

212 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil –

bazar mühiti

əmtəə hərəkəti kanalının iştirakçıları

istehlakçılar

- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi
dövlət

213 Maya dəyərinin 50Azn, məhsul üzrə mənfəətin 30Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

90.0

94.0

82.4

76.8

- 94.4

214 Maya dəyərinin 30Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

4.5 Azn

2.7 Azn

1.8 Azn

- 7.2 Azn
5.4 Azn

215 Maya dəyərinin 20Azn, məhsul üzrə mənfəətin 5 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək onun məbləğini tapın:

9 Azn

2.7 Azn

15 Azn

- 4.5 Azn
7.2 Azn

216 Maya dəyərinin 40Azn, məməhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək onun məbləğini tapın:

18 Azn

5.4 Azn

1.8 Azn

30 Azn

- 9 Azn

217 Verilmiş fikirlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin başlıca şərtidir:

qiymət indekslərinin işlənib hazırlanması

proqnozların qiymətləndirilməsi

qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənib hazırlanması

idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi

- proqnozun işlənib hazırlanması

218 Sair üstəlik xərclərə aid deyil:

elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar

- nəşriyyat xərcləri

qeyri-məhsuldar xərclər

bank krediti üzrə faizlər
sığorta xərcləri

219 Maşın və mexanizmlərin istismar xərcinə aiddir:

- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- birdəfəlik xərclər
təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər
elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar
material xərcləri

220 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- stimullaşdırma funksiyasının mahiyyəti müxtəlif əmtəə istehsalı və istehlakına onun həvəsləndirici və ya ləngidici təsirində ifadə olunur
qiymət tələb və təklif arasında uyğunluğun əldə olunmasının çevik alətidir
- qiymətin uçot funksiyasını yalnız xərclərin ölçülülməsinə şamil etmək olar
bölgüsürücü funksiya bazar amillərinin təsiri altında qiymətin dəyərdən kənarlaşması ilə əlaqədardır
qiymətin uçot funksiyasında qiymət bütün dəyər göstəricilərinin hesablanması vasitəsi kimi çıxış edir

221 Qiymətəmələgəlmənin prinsipi deyil:

- elmilik
fasiləsizlik
- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
qiymətəmələgəlmə prosesinin və qiymət intizamına riayət edilməsinə nəzarətin vahidliyi
məqsədyönlülük

222 Aşağıdakılardan hansı qiymətin funksiyasıdır?

- yığım
iqtisadi artım
rəqabət
- informasiya
tədiyə

223 Məhsulun istehsal maya dəyəri sex maya dəyərindən yüksəkdir –

- dolayı xərclər qədər
maşın və avadanlıqların saxlanılması xərcləri qədər
kommersiya xərcləri qədər
- ümumtəsərrüfat xərcləri qədər
birbaşa xərclər qədər

224 Firmanın məhsul satışı üzrə tipik sövdələşmələri üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinin standart qaydalar sistemi-

- qiymət siyasəti
gömrük siyasəti
pul kredit siyasəti
investisiya siyasəti
əmtəə siyasəti

225 Firmanın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq olunmuş qiymət məcməsinə uyğun məhsulların satışı-

- vergi siyasəti
- təsbit olunmuş qiymətlər siyasəti
satış siyasəti
əmtəə siyasəti

innovasiya siyasəti

226 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metoduna aiddir?

- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formallaşması şərtlərini real əks etdirir
bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalashmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirə bilmir
metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmamazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalashmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalashmiş qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalashmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir

227 Aşağıda verilənlərdən biri inkiaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir?

- “qapalı bazar” formalasacaq
- “rəqabətli bazar” formalasacaq
- “alıcı bazarı” formalasacaq
- “satıcı bazarı” formalasacaq
- “azad bazar” formalasacaq

228 Qeyd olunan fikirlərdən hansı müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterik hesab olunmalıdır?

- “alıcı bazarı” formalasacaq
- “rəqabətli bazar” formalasacaq
- “qapalı bazarı” formalasacaq
- “satıcı bazarı” formalasacaq
- “azad bazar” formalasacaq

229 Əmtəələrə ilkin qiymətin hesablanması mərhələsi deyil

- xərclərin qiymətləndirilməsi
- qiymətlərə əlavələrin (güzəştlərin) hesablanması
- rəqib əmtəələrinin qiymətinin təhlili
- tələbin öyrənilməsi
- qiymətqoyma metodunun seçilməsi

230 Qiymətqoyma metodu deyil

- struktur oxşarlığı metodu
- normalaşdırılmış göstəricilər metodu
- həssaslığın təhlili metodu
- normativ-parametrik metod
- reqressiya təhlili metodu

231 Aşağıdakılardan hansı səhvdir.

- qiymət əmtəənin dəyərinin pulla ifadəsidir.
- tarif pullu xidmətlərin qiymətidir
- qiymət (tarif) əmtəənin (xidmətin) istehsalı və tə davüllü xərclərinin məcmusudur
- tarif əmtəə və xidmətlərin qiymətlərinin istənilən siyahısıdır
- qiymət alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun miqdarıdır

232 Qiymətəmələğətirən amil deyil.

- gəlir amili
- konyunktura amili
- investisiya amili

dəyər amili
vergi amili

233 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
maya dəyəri və mənfəətin cəminə
maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
ümumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbətinə
ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqi

234 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- topdansatış əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- ƏDV
- mənfəət

235 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır.

- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi.
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi
xərclərin ölçüməsi və bölüşdürülməsi
tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması

236 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- bazis məntəqə qiyməti
- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər
istehsal yerində FOB qiyməti

237 İstehlakçının nominal gəlirlərinin və digər əmtəələrin qiymətlərinin sabit qalması şəraitində istehlakçı tələbinin ucuzlaşmış əmtəələrə keçməsi baş verir. Qiymətin tələbin həcmində belə təsiri necə adlanır?

- mənfəət effekti
- faydalılıq effekti
- miqyas effekti
- əvəzətmə effekti
gəlir effekti

238 Nominal gəlirin dəyişməz qalması şərtilə qiymətin dəyişməsi istehlakçının real gəlirlərinin artması deməkdir. Qiymətin istehlakçının tələbinə belə təsiri necə adlanır?

- miqyas effekti
- faydalılıq effekti
- səmərə effekti
- gəlir effekti
əvəzətmə effekti

239 Əmtəəyə olan tələ funksiyası $QD = 45 - 2P$ şəklindədir. Burada QD — əmtəəyə olan tələin kəmiyyəti, P - əmtəənin qiymətidir (manatla). Təklif funksiyası isə $QS = 20 + 3P$ kimi ifadə olunur. QS — əmtəənin təklifi həcmidir. Əgər qiymət 7 manata dəyişərsə bazarda hansı vəziyyət yarana bilər?

tarazlıq
müflisləşmə

- qeyri-müəyyənlik
- əmtəə bolluğu
- qıtlıq

240 Əmtəəyə olan tələ funksiyası $QD = 45 - 2P$ şəklindədir. Burada QD — əmtəəyə olan tələin kəmiyyəti, P - əmtəənin qiymətidir (manatla). Təklif funksiyası isə $QS = 20 + 3P$ kimi ifadə olunur. QS — əmtəənin təklifi həcmidir. Əgər qiymət 3,5 manata qədər aşağı düşərsə bazarda hansı vəziyyət yarana bilər?

- qıtlıq
- qeyri-müəyyənlik
- tarazlıq
- müflisləşmə
- əmtəə bolluğu

241 Əmtəəyə olan tələ funksiyası $QD = 45 - 2P$ şəklindədir. Burada QD — əmtəəyə olan tələin kəmiyyəti, P - əmtəənin qiymətidir (manatla). Təklif funksiyası isə $QS = 20 + 3P$ kimi ifadə olunur. QS — əmtəənin təklifi həcmidir. Tarazlıq qiymətini tapın.

- 4 manat
- 5 manat
- 4 manat 50 qəpik
- 5 manat 40 qəpik
- 3 manat

242 Əmtəəyə olan tələ funksiyası $QD = 45 - 2P$ şəklindədir. Burada QD — əmtəəyə olan tələin kəmiyyəti, P - əmtəənin qiymətidir (manatla). Təklif funksiyası isə $QS = 20 + 3P$ kimi ifadə olunur. QS — əmtəənin təklifi həcmidir. Tarazlıq həcmini tapın.

- 25.0
- 34.0
- 36.0
- 35.0
- 30.0

243 Bir-birini qarşılıqlı əvəz edən əmtəələr üçün tələbin qiymətə görə çarpez elastikliyi əmsalı (lxy) hansıdır?

- doğru cavab yoxdur

244 Qiymət səviyyəsinin sabitliyini şərtləndirir:

- pul emissiyasını həyata keçirmək
- pul islahatlarını həyata keçirmək
- məcmu tələbin artması zamanı pul təklifinin səviyyəsinin sabit saxlanması və azaldılması
- pul təklifinin səviyyəsini sabit saxlanması
- pul təklifinin səviyyəsini artırmaq

245 Təklif qiyməti –

- istehsalçının bazarda öz əmtəəsini satdığı minimal qiymət
- satıcının maksimal qiyməti və alıcıının minimal qiyməti
- istehsalçının bazarda müəyyən qədər əmtəəni təklif etməyə razılaşlığı maksimal qiymət
- alıcıların bazarda müəyyən miqdardı əmtəəni təklif edərkən razı olduğu minimal qiymət
- müəyyən əmtəəni alıcıların satıcıdan almağa hazır olduğu maksimal qiymət

246 Tələb qiyməti –

- verilmiş əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşlığı minimal qiymətdir
- istehlakçıların bazarda əmtəəni reallaşdırıldığı maksimal qiymətdir

- verilmiş əmtəeyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı maksimal qiymətdir
sövdələşmənin aparıldığı qiymətdir
sadalananların hamısı

247 Məcmu tələbin tərkib elementi deyil –

- istehlak
- investisiya
- xalis ixrac
- dövlət xərcləri
dövlət satınalmaları

248 Təklifin dəyişməsinə təsir edən qeyri-qiyət amili: -

- alıcıların sayı
- gəlirlərin səviyyəsi
- alıcıların zövqü
- istehsal texnologiyası
digər məhsulların qiymətləri

249 Təklifin qeyri-qiyət determinantlarına aid deyildir: -

- qiymət dəyişməsində gözlənilir
- vergilər və dotsasiyalar
- istehsal texnologiyası
- region infrastruktur
resursların qiymətləri

250 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiyət determinantı deyil?

- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- alıcıların zövqü
- alıcıların sayı
- vergilər və dotsasiyalar
gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi

251 Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiyət determinantı deyil?

- digər əmtəələrin qiymətləri
- qiymət dəyişməsinin gözlənilməsi
- satıcıların sayı
- resursların qiymətləri
- alıcıların gəlirləri

252 Məcmu tələbin tərkib elementi deyil -

- istehlak
- xalis ixrac
- dövlət xərcləri
dövlət satınalmaları
investisiya

253 Əmtəə nə qədər uzunmüddət ərzində saxlanıla bilərsə (yanlış variantı seçin)

- hər bir variant qismən mümkündür
- alıcılar əmtəənin alışını taxirə salırlar
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər yüksəkdir
- alıcılar optimal əmtəə ehtiyatı yaradacaqlar
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər aşağıdır

254 Əmtəələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindirsə -

- alıcılar əmtəənin alış həcmini kəskin azaldacaq
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırular
- əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək
- alıcılar əmtəənin alış həcmini tədricən azaldacaq
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək

255 Əmtəənin topdansatış qiymətinə daxildir

- cavablar doğrudur
- Istehsalçı müəssisənin buraxılış qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- aksiz vergisi

256 Istehsalı müəssisənin topdansatış qiymətinə daxildir:

- cavablar doğrudur
- Aksiz vergisi
- Əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- maya dəyəri

257 Əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növüdür :

- cavablar doğru deyil
- cari qiymətlər
- pərakəndə satış qiymətləri
- mövsümi qiymətlər
- satınalma qiymətləri

258 Maya dəyərinin 12Azn, rentabellik səviyyəsinin 25% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 15 Azn
- 48 Azn
- 2.08Azn
- 3 Azn
- 9 Azn

259 Maya dəyərinin 450Azn, rentabellik səviyyəsinin 50% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 11 Azn
- 9 Azn
- 675 Azn
- 225 Azn
- 400 Azn

260 Maya dəyərinin 100 Azn, rentabellik səviyyəsinin 55% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 0.55 azn
- 5,5 Azn
- 55 Azn
- 45 Azn
- 1.81 Azn

261 Maya dəyərinin 50Azn, rentabellik səviyyəsinin 15% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 30 Azn
- 0.75 Azn
- 3.33 Azn
- 0.3Azn
- 7.5Azn

262 Pərakəndə satış qiymətinin elementi deyil:

- Aksiz vergisinin məbləği
- ƏDV – nin məbləği
- cavablar doğru deyil
- ticarət əlavələrinin kəmiyyəti
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi

263 Avadanlıqların istismar xərcinə aiddir:

- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- material və xammal xərcləri
- konstruktur – layihə işləri
- birdəfəlik xərclər
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər

264 Daimi xərclərə aid deyildir

- cavablar doğrudur
- qeyri-məhsuldar xərclər (cərimə, ödəmə)
- amortizasiya xərcləri
- bank krediti üzrə ödəmələr
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar

265 Maya dəyərinin tərkibinə aid edilir

- A və D bəndləri doğrudur
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərəclər
- istehsal həcminin dəyişməsi zamanı dəyişən xərclər
- mülkiyyətçiye məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla
- mühəsibat xərcləri

266 Fasiləsizlik prinsipi onda ifadə olunur ki:

- bu, tələb və təklif qanununun dərk olunması və uçotu zərurətinə əsaslanır
- əmtəə xammaldan hazır məhsula kimi öz hərəkətində bir neçə mərhələdən keçir
- əsas iqtisadi və sosial problemləri dəqiq müəyyən etmək lazım gəlir
- bu, mövcud qiymət sisteminin dərin təhlilinə əsaslanır
- bu, qiymətlərin dövlət dövlət tənzimlənməsini həyata keçirən məhsula tətbiq olunur

267 Qiymətəmələgəlmənin prinsipidir:

- qiymətlərin təsbit edilməsi
- stimullaşdırma
- yığım
- məqsədyönlülük
- uçot

268 Qiymətin əsas əlaməti deyil:

- işgüzar fəaliyyət üçün zəruri olan resursların birləşdirilməsinə kömək edir
iqtisadi cəhətdən əsaslandırılmış səviyyədə mənfeəti təmin edir
məhsulların istehsalı və reallaşdırılması, iş və xidmətlərin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar ictimai xərcləri əks etdirir
tələb və təklif arasında tarazlığa təsir göstərir
elastiki dəyişkənlik xassəsinə malikdir

269 Qiymətəmələgəlmə elmi aşağıdakılardan öyrənmir:

- qiymətlərin formalaşması prosesini
qiymətlərdən istifadəni
qiymətəmələgəlmə metodologiyası
- qiymətlərin əmtəənin istehsalı prosesinə və hərəkət mərhələlərinə təsirini
qiymətlərin hərəkət qanuna uyğunluqlarını

270 Əmtəənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin mahiyyətini izah etmir:

- istehlak və tədavül xərcləri
tarazlıq xərcləri
ictimai-zəruri xərclər
son hədd xərcləri
- istifadə xərcləri

271 Qiymətin ikili təbiətinə aiddir:

- istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərcləri
- mübadilə dəyəri və istehlak dəyəri
istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərcləri
istehsal qiyməti və dəyər
dəyər və ortalaşdırılmış dəyər

272 Qiymətlərin dinamikası aşağıdakı amillərin təsiri altında formalaşır:

- cavabların heç biri doğru deyildir
daxili və xarici amillər
əsas və əlavə amillər
- strateji və taktiki amillər
prinsipial və strateji amillər

273 Aşağıdakılardan hansı qiymətqoymaının alternativ metodu deyil?

- qiymətin tələbə meylliliklə müəyyən edilməsi
qiymətin istehsal xərclərinə əsasən müəyyən edilməsi.
qiymətin rəqabətə meylliliklə müəyyən edilməsi
- təklifin təhlili metodu əsasında müəyyən edilməsi
qiymətin istehsal xərcləri və bazar vəziyyəti arasındaki tarazlığa görə müəyyən edilməsi

274 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- orta qiymət səviyyəsi qarşılıqlı əvəzedicilərin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
maksimum qiymət səviyyəsi məhsulun nadir xassələri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi məhsulun maya dəyəri ilə müəyyən edilir.
orta qiymət səviyyəsi rəqib əmtəələrin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
minimum qiymət səviyyəsi istehsal xərci ilə müəyyən edilir.

275 Əmtəələrə ilkin qiymətin hesablanması mərhələsi deyil

- xərclərin qiymətləndirilməsi
qiymətqoyma metodunun seçiləməsi
tələbin öyrənilməsi

rəqib əmtəlrinin qiymətinin təhlili

- qiymətlərə əlavələrin (güzəştlərin) hesablanması

276 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinin tərkib elementidir:

sosial fondlara ödəmələr

xammal xərcləri

- cavablar doğrudur

amortizasiya xərcləri

dolayı vergilər

277 Qiymətəmələğətirən amillər

qiymətlərin səviyyəsinə təsir göstərən obyektiv şəraitdir

qiymətlərə xarici təsir üsullarıdır

- cavablar doğrudur

qiymətlərin dinamikasına təsir göstərən qanuna uyğunluqdur

qiymətin quruluşuna daxili təsir üsullarıdır

278 Məhsulun tam maya dəyərinə daxildir:

- cavablar doğrudur

ümmümtəsərrüfat xərcləri

qeyri-istehsal xərcləri

nəqliyyat xərcləri

birbaşa xərclər

279 Məhsulun istehsal həcmindən asılı olan xərclər hansılardır?

- dəyişən və sabit xərclər

dolayı xərclər

dəyişən xərclər

alternativ və normativ xərclər

sabit və artan xərclər

280 Qiymətəmələğəlmənin bazar amilləridir

cavablar doğru deyil

- konyuktura amili

məhsulun keyfiyyətinin artırılması amili

istehsal xərcləri amili

inzibati amillər

281 Məhsulun istehsal maya dəyərinə daxildir:

- daimi və dəyişən xərclər

ümmümtəsərrüfat xərclər

kommersiya xərcləri

maşın və avadanlıqların saxlanması xərcləri

birbaşa xərclər

282 Bal metodu ilə qiymətləndirmədə hansı göstəricilərdən istifadə edilmir:

- əsas parametrlərin arasında qarşılıqlı əlaqə əmsali

qiymətləndirilən parametrlərin sayı

yeni məməlatın qiyməti

yeni məlumat i-ci parametrinin çəki əmsali

yeni məməlatın i-ci parametrinin bal qiymətləndirilməsi

283 Alternativ metodlar qrupuna aid deyildir:

- teləbə əsasən qiymətin müəyyən olunması
- rəqabətə meyllilik əsasında qiymətin müəyyən olunması
- investisiya xərcləri əsasında qiymətin müəyyən olunması
- istehsal məsrəfləri əsasında müəyyən olunması
- istehsal məsrəfləri ilə bazarda tapılmış tarazlığa görə qiymətin müəyyən edilməsi

284 əsas (bazis) metodlar qrupuna aid deyidir:

- parametrik metod
- bal metodu
- korrelyasiya metodu
- xərc metodu
- balans metodu

285 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodlarına aid deyil:

- müqayisəli üstünlükərlər metodu
- “beyin hücumu” metodu
- ekspert qiymətləndirmə metodu
- aqreqat metodu
- struktur oxşarlığı metodu

286 Qiymətəmələgəlmənin metodikası hesab olunur:

- yeni növ məhsullara qiymətlərin müəyyən edilməsi
- əmtəələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçüləməsi
- qiymət strategiyasının reallaşdırılması
- A) marketing prinsipinin müəyyən edilməsi
- əmtəələrin istehlak faydalılığının müəyyən edilməsi

287 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyası nəyi müəyyən etmək lazımdır?

- qiymət dinamikası
- qiymət taktikası
- qiymət strukturu
- qiymət intizamı
- qiymət strategiyası

288 Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyasına daxil deyildir:

- qiymətlərin müxtəlif əlamətə görə təsnifatı
- qiymətlərin dinamikasına təsir edən amillərin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin müəyyən edilməsi metodikasının işlənib hazırlanması
- qiymətin əmələgəlməsi konsepsiyasının işlənib hazırlanması
- qiymətəmələgəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu

289 Əmək-dəyər nəzəriyyəsinin mahiyyəti nədir?

- qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür
- qiymət istehsal prosesində formalasılır
- qiymətin əsasında son hədd faydalılığı dayanır
- qiymət tədavül prosesində formalasılır
- qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür

290 Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin tərəfdarları kimlərdir?

P.Makkonelli, L.Bryu, A.Smit

- D.R.Mank-Kullox, A.Smit, F.Engels
L.Valras, K.Mencer, F.Ecuort
U.Cevons, L.Valras, D.Rikardo

291 Qiymətin əmələ gəlməsinin subyektiv iqtisadi əsası sayılır:

- istehsal subyektləri
xüsusi mülkiyyət
- məhsul və xidmətlərin faydalılığı
ictimai zəruri əmək məsrləfləri
rəqabət

292 Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədi deyil:

- bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
rentabellik
sadalananların heç biri
sabitliyin təmin edilməsi
- aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması

293 Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədidir:

- satış həcmiinin maksimumlaşdırılması
mənfəətin maksimumlaşdırılması
aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
müəssisənin bərpa dəyərinin maksimumlaşdırılması
- bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması

294 Qiymət və xərclər arasında asılılığın real ardıcılılığı necədir?

- qiymət - mümkün istehsal həcmi - mümkün satış həcmi - məhsul vahidinə çəkilən xərc
- qiymət - mümkün satış həcmi - məhsul
- qiymət - mümkün satış həcmi - mümkün istehsal həcmi
- qiymət - mümkün satış həcmi - mümkün istehsal həcmi- məhsul vahidinə çəkilən xərc
- qiymət - mümkün istehsal həcmi - mümkün satış həcmi - məhsul vahidinə çəkilən xərc

295 Qiymət strategiyasının işlənilməsi prosesinin elementlərinə aid deyil –

- maliyyə təhlili
- maliyyə məqsədlərinin dəqiqləşdirilməsi
- strateji təhlil
- bazarın seqment təhlili
- marketing strategiyasının dəqiqləşdirilməsi

296 Marketing strategiyasının əsas tiplərinə aid deyil –

- bütün cavablar doğrudur
- yeni məhsulun yaxud modifikasiyasının işlənilməsi
- bazara ciddi daxilolma
- bazarın seqmentləşdirilməsi
- bazarın inkişafı

297 "Müstəqil qiymət strategiyasının işlənilməsi daim təkrarlanan prosesdir" fikri doğrudurmu?

- doğru deyil
- qismən doğrudur
- inkişaf etməkdə olan bazarlarda fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün məqbuldur
- doğrudur

inhisarçı müəssisələr üçün doğrudur

298 “Yüksək qiymət” strategiyası aşağıdakı şərtə riayət olunması zamanı müsbət nəticə verir: -

- qiymət alıcıların əmtəəyə vermək istədikləri yuxarı və aşağı qiymət ola bilər
- istehsalçılar bazar seqmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətlərini nəzərə almırlar
- istehsalçılar onu qəbul etmək istəmirlər ki, qiymət istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
- Daha aşağı qiymətlə böyük miqdarda məhsulun satışından gələn mədaxil itkisi əvvəlki ilə müqayisədə cüzdirdə cavablar doğru deyildir

299 Firmanın məhsul satışı üzrə tipik sövdələşmələri üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinin standart qaydalar sistemi-

- gömrük siyasəti
- pul kredit siyasəti
- əmtəə siyasəti
- investisiya siyasəti
- qiymət siyasəti

300 Yüksək qiymət strategiyası müsbət nəticə verir:

- ümumi satış həcmini artırmaq məqsədi qoyulduğda
- qiyməti az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edildikdə məhsulun keyfiyyətinə uyğun olduqda
- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda
- rəqabət məhduddursa

301 Nadir əmtəəyə patentin mövcudluğu hansı strategiyanın reallaşdırılmasına imkan verir?

- bazara ciddi daxilolma
- neytral qiymətəmələgəlmə
- "qaymaqyığma"
- yüksək dəyərlilik
- mükafatlı qiymətəmələgəlmə

302 Müəssisədə bir neçə qiymət strategiyasının eyni vaxtda tətbiqi mümkün mündürmü?

- mümkün deyil
- bu yolverilməzdir
- yalnız hakim mövqeyə malik müəssilərdə mümkün
- mümkün
- yalnız ekstremal şəraitli bazarlarda mümkün

303 Qiymət siyasetinin hazırlanmasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- istehlakçıların reaksiyası
- marketing konsepsiysi
- rəqabət
- bazar konyunkturasi
- məhsulun təyinatı

304 Qiymət strategiyasının növlərinə aid olmayanı göstərin -

- aşağı qiymət strategiyası
- orta qiymət strategiyası
- xüsusi qiymət strategiyası
- məqsədli qiymət strategiyası
- yüksək qiymət strategiyası

305 Bazarda öz fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin saxlanması və sabitliyyə çalışıyan firmalara xas olan strategiya hansıdır?

- asağı qiymətlər
- yüksək qiymətlər
- sabit qiymətlər
- məqsədli qiymətlər
- orta qiymətlər

306 Qiymət strategiyasının növü deyildir -

- yuvarlaq olmayan qiymət strategiyası
- asağı qiymət strategiyası
- yüksək qiymət strategiyası
- dəyişməz qiymət strategiyası
- xərc metodu ilə qiymət strategiyası

307 Qiymət siyasetinin işlənilməsi proseduruna aid deyildir -

- qiymət siyasetinin işlənilməsi
- vəzifələrin müəyyən edilməsi
- taktikanın dəqiqləşdirilməsi
- strateji məqsədlərin seçilməsi
- qiymətlərin dinamikasının təhlili

308 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur:

- ümumi satış həcmini artırmaq halında
- xarici bazara daxil olmaq halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- cavablar doğrudur

309 Müəssisənin qiymət siyasetinin işlənməsi prosedurasına daxildir:

- alıcılar
- rəqiblər
- dövlət
- cavablar doğrudur
- xərclər

310 Daxili qiymət siyaseti:

- əhalinin əsəssiz (süni) qiymət və tarif artımından müdafiəsinə xidmət edir
- qiymət artımının səbəblərini izah edir
- xarici qiymət siyaseti ilə qarşılıqlı iqtisadi əlaqəni təmin edir
- xarici qiymət siyaseti ilə qarşılıqlı əlaqədən maksimum faydalanağa xidmət edir
- cavablar doğrudur

311 Qiymət siyasetinin strateji cəhəti özündə nəyi birləşdirir?:

- cavablar doğru deyildir
- qiymətlərin formallaşmasının marginal istiqaməti
- qiymətlərin formallaşmasının xərc istiqaməti
- qiymətlərin qoyulması və dəyişdirilməsi üzrə razılışdırılmış tədbirləri
- qiymətlərin formallaşmasının fasıləsizliyi

312 Qiymət siyasetinin strateji cəhəti nədən ibarətdir?:

- qiymətlərin stimullaşdırıcı xassəyə malik olması
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- cavablar doğru deyildir
- qiymətəmələgəlmə prosesinin fasılısızlığı
- müəssisənin bütün istehsal şəbəkəsinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə tədbirləri əhatə edir

313 Dövlətin birbaşa siyasəti istiqaməti deyildir:

- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması
- rentabellik normasının təyin edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi

314 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqamətidir:

- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- dövlət tədarükü
- dövlətin investisiyası
- cavablar doğru deyildir

315 Dövlətin qiyməti vasitəli (dolayı) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- idxal və ixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- paritet qiymətlərin təyin edilməsi
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi

316 Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti nədən ibarətdir?:

- cavablar doğru deyildir
- qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyəti tənzimlənməsi tədbirləridir
- qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin edilməsi tədbirləridir

317 Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

- istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi tədbirlərdir
- qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin edilməsinə yönəldilən tədbirlərdir
- cavabların hər biri doğrudur

318 Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti üzrə tədbirlər yönəldilir -

- satış həcmiin çıxaldılmasına
- idxal və ixrac əməliyyatları üzrə idarə heyəti səhvlərinin aradan qaldırılmasına
- rəqiblərin davranışında baş verən səhvlərin nəticəsində istehsal fəaliyyətində yaranan fasılərin ləğvinə
- qiymətlərin gözlənilməyən dəyişikliyi nəticəsində istehsal bölmələrinin fəaliyyətində uyğunsuzluqların ləğvinə
- bazarda qiymətlərin proqnozlaşdırılan dəyişikliyi nəticəsində istehsal bölmələrinin fəaliyyətində olan artımın reallaşmasına

319 Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti:

- cavablar doğru deyil
- qisamüddətli və birdəfəlik xarakterli tədbirlərdir

qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
 qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılma tədbirləridir
 istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi tədbirləridir

320 Müəssisənin qiymət siyasetinin istiqamətlərindən biridir-:

- müəssisənin ümumi strategiyasının əsas elementlərini təşkil edir
 müəssisənin rəqabətliliyini artırır
 müəssisənin istehsal edəcəyi əmtəəni seçilir
 müəssisənin bazar fəaliyyətini təmin edir
 müəssisənin idarəetmə strukturunu seçilir

321 Müəssisənin qiymət siyasetinin başlıca istiqaməti hansıdır:

- cavablar doğru deyildir
- müvafiq qərar variantlarının nəticələrinin təhlili əsasında qiymətləri məqbul sayıır
 müəssisənin qiymətmələgəlmə prosesində bazar payını əsas tutur
 müəssisənin qiymətmələgəlmə prosesində xərc istiqamətini seçilir
 istehsaldə təkrar-istehsal prosesini təmin edir

322 Qiymət siyaseti:

- cavablar doğru deyildir
- əmtəə və xidmətlərə qiymətqurma sferasında müəssisələrin rəhbər tutduqları ümumi prinsiplərdir
 müəssisənin istehsalının təşkilinə şərait yaratır
 müəssisənin bazar payını artırır
 müəssisənin rəhbərliyinin idarəetmə fəaliyyətini stimullaşdırır

323 Müəssisənin qiymət siyaseti:

- cavablar doğru deyildir
- strateji və taktiki cəhətləri birləşdirir
 qiymətlərin formallaşması prosesinə nəzarəti həyata keçirir
 qiymətlərin fasiləsizlik prosesini təmin edir
 qiymətlər xərclərin uçotunu təmin edir

324 Müəssisənin qiymət siyaseti təmin edir-

- cavablar doğru deyildir
- istehsal edilən əmtəələrə qiymətlərin qoyulmasını yoxlanılmasını və dəyişdirilməsini
 məhsulun yeniləşməsini
 xammallardan tam və səmərəli istifadəni
 müəssisənin istehsal prosesinin fasiləsizliyini

325 Dövlətin qiymət siyaseti:

- cavablar doğru deyildir
- qiymətlərin tənzimlənməsində birbaşa və dolayı metodların uyğunlaşdırılması yolu ilə həyata keçirilir
 qiymətlərin səviyyəsini müəyyən etməklə məhsulun rəqabət qabiliyyətini yüksəldir
 qiymətlərin sərbəstləşdirilməsinə şərait yaradır
 müəssisənin zərərsizlik səviyyəsini müəyyən edir

326 Qiymət siyasetinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- xərc və faydalılıq
- daxili və xarici
 təsbitləşdirmə
 liberallaşdırma
 indeksləşdirmə

327 Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır –

- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar siğortalanması.
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin dinamikası

328 Qiymətlilik yanaşması əsaslanır –

- qiymətlilik/gəlir nisbətinə
- qiymətlilik/xərc nisbətinə
- xərc/qiymətlilik nisbətinə
- qiymət/qiymətlilik nisbətinə
- gəlir/qiymətlilik nisbətinə

329 Qiymət dəyişməsinə rəqiblərin reaksiyası nə vaxt olur?

- Bazara giriş və çıxış üçün maneələr vardır.
- Bazar haqqında informasiya əldə etmək asandırısa.
  - Satıcılar məhdud sayıda olarsa və əmtəələr az fərqlənərsə.
  - Təklif olunan əmtəələr oxşar deyilsə və bazara giriş maneələri yoxdursa.
  - Satıcıların sayı sox olarsa, və təklif olunan əmtəələr eyni deyilsə.

330 İstehlakçı qiymət dəyişməsinə nə vaxt həssaslıq göstərmir.

- Istehlakçının əmtəəyə xərci onun gəlirləri ilə müqayisədə yüksəkdirsə.
- Istehlakçının əmtəəyə xərcinin onun məcmuu gəlirində xüsusi çəkisinin az olması
  - Istehlakçı qarşılıqlı əvəzolunan əmtəələrin keyfiyyət və qiymətini müqayisə edə bilirsə.
  - Istehlakçıya əmtəə əvəzediciləri məlumdurса.
  - Əmtəə bazarda digər əvəzedici məhsullara yaxın yerləşdirilibsə.

331 Əmtəələrin analoglarla müqayisəsi nə qədər çətindirsə -

- onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək
  - alıcılar əmtəənin alış həcmi kəskin azaldacaq
  - alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
  - alıcılar əmtəənin alış həcmi tədricən azaldacaq

332 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil -

- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- Beblen effekti
- sadalananların heç biri
- Snob effekti
- təqlid edənlər

333 Əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətinin ifadəsidirsə -

- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
  - keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
  - alıcılar qiymətə az həssasdırlar
  - qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir

334 Əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir

- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
alıcılar qiymətə az həssasdırlar
qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir

335 Inzibati təsərrüfat xərclərinə aid deyildir

- təşkilatın əmlakının siğortalanması
- cavabdeh doğrudur
fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
reklamlara çəkilən xərclər

336 Daimi xərclərin tərkibinə daxil edilir:

- fəhlələrin əsas əmək haqqı
tikinti və maşın mexanizmlərinin istismar xərcləri
- telefonun abunə haqları
inzibati – təsərrüfat xərcləri
materialların və konstruksiyaların dəyəri

337 Qiymətlərin aşağı səviyyəsini zəruri edən amil:

- raqabətin olması
Cari tələbin yüksək tələbi
- Əmtəəyə tələbin formallaşması
Daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək
uzunmüddətli mənfiət əldə etməyə çalışmaq

338 Qiymətlərin tərkib elementi olan vergi növü:

- gəlir vergisi
Mədən vergisi
Nəqliyyat vergisi
Əmlak vergisi
- əlavə dəyər və aksiz vergisi

339 əsas xərclərin köhnəlmə xərclərinə aiddir

- Yanacaq xərcləri
Əsas vəsaitlərin daşınmasına çəkilən xərclər
Cari təmir xərcləri
- Amortizasiya ayırmaları
Tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri

340 Qiymət elementi olmaqla istehlakçılar tərəfindən ödənilir:

- ƏDV və aksiz vergisi
nəqliyyat vergisi
mənfiət vergisi
əmlak vergisi və torpaq vergisi
Gəlir vergisi

341 Mənfiətin sıfır nöqtəsində qiymət bərabərdir.

- ümumi gəlirin maya dəyərinə olan nisbəti
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqiñə
maya dəyəri və ƏDV – nın cəminə

maya dəyəri və mənfəətin cəminə

342 Qiymətəmələgətirən amil deyil

- cavablar doğru deyil
strateji amil
taktiki amil
dəyər amili
dövlət inhisar tənzimlənməsi amili

343 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil:

- dövlətin qiyməti tənzimləməsi
vergi qanunçuluğunun təkmilliliyi
inflyasiyanın həcmi
ölkədə siyasi sabitlik
- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi

344 Maya dəyərinin 30Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 4,5 Azn
- 1,8 Azn
- 7,2 Azn
- 2,7 Azn
- 5,4 Azn

345 Maya dəyərinin 20Azn, məhsul üzrə mənfəətin 5 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 9 Azn
- 15 Azn
- 2,7 Azn
- 4,5 Azn
- 7,2 Azn

346 Resursların optimal bölüşdürülməsinə imkan verən qiymət funksiyası

- stimullaşdırıcı
bölgü
- informasiya
uçot
tələb və təklifin balanslaşdırılması

347 İstehsalın mövcud səviyyəsi həcmində formalasən tələbat

- mütləq tələbat
- cüzi tələbat
- nisbi tələbat
- artan tələbat
- həqiqi tələbat

348 Təklifin dəyişməsinə təsir edən qeyri-qiyət amili:

- alıcıların sayı
- müəyyən məhsul növünə üstünlük verilməsi
- gəlirlərin səviyyəsi
- alıcıların zövqü
- digər məhsulların qiymətləri

349 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- iqtisadi amil
- taktiki amil
- strateji
- təbii amil

350 Qiymətlərin istehsal xərclərinə görə müəyyən edilməsinin üstünlükleridir:

- istehsalçılar qiymətdən faydalı kommersiya vasitəsi kimi istifadə etmirlər
- istehsalçılar bazar seqmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətləri nəzərə almırlar
- qiymət bazarı təmin etmək məqsədilə dəyişib, istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
- qiymət alıcıların əmtəəyə vermək istədiklərindən yuxarı və aşağı ola bilər
- qiymət avans olunmuş kapitalı ödəməklə məqsədli mənfəəti formalaşdırır

351 Qiymətlərin hesablanması modeinin mərhələsidir:

- rentabelliyyin müəyyən olunması
- əmtəənin nadir üstünlüklerinin aşkarılması
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- mənfəətin təmin olunması
- qiymətin yüksək səviyyəsinin müəyyən olunma

352 Qiymətlərin hesablanması mərhələsi deyildir:

- gəlirlərin səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi metodunun seçiləməsi
- tələbin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi

353 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsi deyildir:

- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- inhisarlılıq səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- tələbin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- rəqiblərin qiymət və əmtəələrinin təhlili

354 Balın orta qiyməti hesablanarkən aşağıdakı göstəricidən istifadə olunur:

- baza etalon məmulatın topdan satış qiyməti
- məcmu çoxluq korrelyasiya əmsallar
- xüsusi korrelyasiya əmsalı
- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalı
- məmulatın ayrı-ayrı hissələrinin maya dəyəri

355 Korrelyasiya təhlili öyrənilən əlamətlər arasında əlaqə göstəriciləri deyildir:

- məcmu çoxluq korrelyasiya əmsalları
- məcmu korrelyasiyanın xətti əmsalı
- xüsusi korrelyasiya əmsalları
- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalı
- determinant əmsalı göstəricilərinin hesablanması yolu ilə əlaqədə mövcudluğu

356 Korrelyasiya-regressiya təhlili metodunda hansı tənlik əsasında qiymət məsələsi həll olunur?

- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalları arasında əlaqələr tənliyi

- korrelyasiya və rəqressiya amilləri arasında xətti tənlik
xətti əmsallar tənliyi
- yekun amillər arasında əlaqələr tənliyi
korrelyasiya təhlili əsasında müəyyən olunan amillər arasında qeyri-xətti tənlik

357 Maya dəyərinin 40Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 30 Azn
- 18 Azn
- 5,4 Azn
- 9 Azn
- 1,8 Azn

358 Dünya təcrübəsinə görə hansı məqsəd üçün aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilmir?

- Istehsalı tam gücü ilə işlətmək
- yüksək mənfəət əldə etmək
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Iflasa uğramaq
- Ümumi satış həcmini artırmaq

359 Aşağıdakılardan hansını yüksək qiymət strategiyası təmin edir?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

360 Aşağıdakılardan hansını qeyri-qiyət determinatı deyil:

- satıcıların sayı
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- resursların qiymətləri
- qiymət dəyişməsinin istehsalçı gözləməsi
- digər əmtəələrin qiymətləri

361 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiyət determinatı deyil.

- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- alıcıların sayı
- alıcıların zövqü
- istehsal resurslarının qiyməti
- gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi

362 Təklifin qeyri-qiyət determinatorlarına aid deyildir

- vergilər və dotsasiyalar
- resursların qiymətləri
- cavablar doğru deyil
- qiymət dəyişməsində gözlənilmələr
- istehsal texnologiyası

363 Bazar tarazlıq qiyməttində

- tələb təklifdən aşağıdır
- tələb təklifi üstələyir
- (tələb) təklif həcmi tələbdən aşağıdır

- tələbin həcmi təklifin həcmində bərabərdir
təkalifin həcmi tələbir həcmini üstələyir

364 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- son nəticə üzrə əmtəənin qiymətləndirilməsi
- Beblen effekti
sadalananların hər biri
müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
ehtiyatların yaradılması effekti

365 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növdür ?

- xərclərin ötürülməsi effekti
- Beblen effekti
- gəlir effekti
- əvəzətmə effekti
- qiymətin ədalətliliyi dərəcəsi

366 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növü deyil?

- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- nadirlik effekti
- “qiymət-keyfiyyət” effekti
- xərclərin bölüşdürülməsi effekti
- ehtiyatların paylanması effekti

367 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünmür ?

- təqlid edən alıcılar
- qənaətcil alıcılar
- fərqləndirilmiş alıcılar
- apatik alıcılar
- etik alıcılar

368 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- Beblen effektini izləyənlər
- sadalananaların hamısı
- fərqləndirilmiş alıcılar
- təqlid edən alıcılar
- “oyunçular”

369 Qiymətin dəyişməsinə istehlakçılar nə vaxt müsbət reaksiya göstərir ?

- dövlət xərcləri
- qiymətin dəyişməsi əsaslıdır
- bütün qeyd olunan hallarda
- əmtəə nadir keyfiyyətlərə malikdir
- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsini hiss edir

370 Qiymətlərin dəyişməsinə istehlakçının reaksiyası nə vaxt müsbət ola bilər ?

- yeni qiymət psixoloji cəhətdən cəlbedici deyil
- qiymətlərin növbəti enməsi gözlənilir
- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsini hiss edir
- dövlət xərcləri
- əmtəə dəbdən düşmüşdür

371 Hansı hallarda aşağı qıymətlər strategiyası tətbiq edilir?

- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halində
- kütləvi bazara çıxarmaq halində
- ümumi satış həcmini artırmaq halində
- cavablar doğrudur
- xarici bazara daxil olmaq halində

372 Neçənci ildən etibarən beynəlxalq kommersiya terminləri tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
- 1940-ci ildən
- 1965-ci ildən
- 1990-ci ildən
- 1936-ci ildən

373 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilməsinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
- Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.
- Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri
- Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- Xarici ticarət göstəriciləri;

374 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı qiymətlər üzrə liderliyi ifadə edir?

- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Satış həcminin artırılması
- Azad rəqabət mühiti
- Məhsulun keyfiyyəti

375 Göstərilən məqsədlərdən biri üçün aşağı qiymət strategiyası tətbiq edilmir:

- yüksək mənfəət əldə etmək
- Iflasa uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmini artırmaq
- Istehsalı tam güc ilə işlətmək

376 Aşağıda verilənlərdən hansı yüksək qiymət strategiyası əsasında təmin olunur?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyaların tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

377 Firmanın idarəetmə konsepsiyasının alətləri hansılardır?

- qiymətlərin və qiymətliliyin idarə edilməsi
- xərclərin və qiymətlərin hesablanması
- bütün variantlar doğrudur
- qiymətlərin və qiymətliliklə nəzarət
- xərclər və qiymətlərlə idarəetmə

378 Praktiki qiymətəmələgəlmədə iqtisadi nəzəriyyənin nəticələrindən istifadə variantları hansılardır?

kompromiss

- radikal
- radikal və kompromiss
praktik və kompromiss
konstruktiv və radikal

379 əmtəə nə qədər uzunmüddət ərzində saxlanıla bilərsə (yanlış variantı seçin)

- alıcılar optimal əmtəə ehtiyatı yaradacaqlar
alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər yüksəkdir
hər bir variant qismən mümkündür
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər aşağıdır
alıcılar əmtəənin alışını təxirə salırlar

380 əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
alıcılar qiymətə az həssasdırlar
keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir

381 əmtəələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindirsə -

- əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək
alıcılar əmtəənin alış həcmini tədricən azaldacaq
alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək
alıcılar əmtəənin alış həcmini kəskin azaldacaq

382 əmtəə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- alıcıların əksəriyyəti onun bahalığına görə laqeydlik göstərəcək
onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir
alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək

383 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- sadalananların heç biri
- Snob effekti
- Beblen effekti
- təqlid edənlər
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

384 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsinə aid deyildir: -

- ümmumi qiymətlərin dondurulması
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
rentabellik normasının təyin edilməsi
qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi

385 Tənzimlənən qiymətlərə aiddir

- birja qiymətləri və təsbit edilən qiymətlər
- birja qiymətləri
- son hədd qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər

- son hədd qiyətləri və təsbit edilən qiyətlər

386 Qiymətlərin tənzimlənməsi metodudur –

- aqreqat metodu
- “beyin hücumu” metodu
- iqtisadi (dolayı) metodlar
- xərc metodu
- iqtisadi - inzibati metodlar

387 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolayı metodları hansılardır?

- Sərbəst bazar qiymətlərinin dondurulması
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.
- Qiymətlərin dondurulması.

388 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- Pul tədavülu və kreditin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi.

389 Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:

- sosial ziddiyyət
- kortəbii hadisələr
- daxili və beynəlxalq siyasi böhran
- möhtəkirlik amilləri
- elmi texniki tərəqqi

390 Hansı qiymətlər dempinq qiyməti sayılır?

- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 18% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər

391 Dempinq nədir?

- məhsulun səni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
- məhsulun səni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
- məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- heç biri doğru deyil

392 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- İctimai Təşkilatlar
- Gömrük Komitəsi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- Tarif Şurası
- Vergilər Departamenti

393 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil -

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə
- gəlir siyaseti ilə tənzimləmə
- antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- antiinflyasiya siyaseti ilə tənzimləmə

394 Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- bütün variantlar doğrudur
- uzunmüddətli dövrdə
- qısamüddətli dövrdə
- yüksək inflasiya zamanı
- müləyim inflasiya zamanı

395 Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- elmi-texniki tərəqqi
- istehsal və kapitalın təmərküzləşməsi
- inflasiya
- kortəbii hadisələr
- əmtəələrin istehsali və istehlakında mövsümilik

396 Hansı ölkədə təzimlənən qiymətlərin xüsusi çəkisi daha yüksəkdir?

- Isveçrə
- İngiltərə;
- Avstriya;
- Fransa;
- ABŞ;

397 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil -

- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
- qiymətlərin «dondurulması»
- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması
- preyskuranṭların tətbiqi

398 Bazar konyunkturası şəraitində məhsulun qiyməti hansı amilin təsiri altında formallaşır?

- dəmoqrafiq
- siyasi
- iqtisadi
- taktiki
- strateji

399 Sərbəst qiymətlərin tənzimlənməsi sahəsində tətbiq olunan metoddur -

- heç biri
- qiymət ayrı-seçkiliyinin qadağan olunması
- proteksionizm
- deminqin və qiymət ayrı-seçkiliyinin qadağan olunması
- dempinqin qadağan olunması

400 «Tənzimlənən qiymətlər haqqında» Azərbaycan Respublikası qanunu neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 2008.0
- 2005.0
- 2009.0

- 2003.0
- 2006.0

401 Gömrük tarifləri aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

- stimullaşdırıcı
- fiskal
- proteksionist
- bölüşdürücü
- fiskal və proteksionist

402 Qiymətlərin idarə olunması üzrə konkret praktiki tədbirlər sistemi necə adlanır?

- qiymət strategiyası
- qiymətlərin bazar siğortalanması
- qiymətlərin differensiallaşdırılması
- qiymət taktikası
- qiymət siyasəti

403 Qiymətlər çoxluğu beynəlxalq ticarətdə nəyi ifadə edir?

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif və adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

404 Aşağıdakılardan hansı doğrudur ?

- Proqnoz qiymətlərdə bəzən infilyasiya nəzərə alına bilər
- Proqnoz qiymətlərdə infilyasiya nəzərə alınır
- İnfilyasiya nəzərə alınan qiymətlər cari qiymətlərdir
- Bank faiz dərcəsi layihənin maliyyə mənbələrini səciyyələndirir.
- Hazır məhsulların topdansatış qiymətləri mütləq ƏDV –yə cəlb edilməlidir

405 Inhisarci üçün son hədd gəliri qiymət üzrə tələb elastikliyi ilə aşağıdakı kimi əlaqədardır

- MR=PxMC/e, burada e – qiymət üzrə tələbin elastiklik əmsalıdır
- MR=TC(1-1/e)
- MR=Pxe
- MR=Px(1-1/e)
- MR=Px(1-e)

406 İstehlak mallarının alınması motivi deyil

- zərurət
- istehlak bazarı
- tələbat
- arzu
- istək

407 Nüfuzlu əmtəələr xüsusi növüdür:

- xarici istehsal məhsullarının
- normal əmtəələrin

ilkin zərurət mallarının
sərnişin daşımaya xidmətlərinin
turizm xidmətlərinin

408 Qiymətqoyma nöqtəyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid edilir:

- cavablar doğrudur
istehlak xidmətləri
uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr
gündəlik tələbat malları
ərzaq malları

409 Əmtəə dəstinin faydalılığının kəmiyyət qiymətləndirilməsi: (yanlış variantı seçin)

- müstəsna fərdi xarakter daşıyır
- müstəsna xarakterə malikdir
- fərdi xarakterə malikdir
- ictimai xarakterə malikdir
subyektiv xarakterə malikdir

410 Tam rəqabət şəraitində qaćma (bağlama) nöqtəsində qiymət aşağıdakılardan birinin minimumuna bərabər olur:

- orta sabit xərclərin
- orta ümumi xərclərin
- alternativ xərclərin
- orta daimi xərclərin
- son hədd xərclərinin

411 Son hədd xərci qiymətdən yüksək olduqda-

- inhisarçı zərərlə üzləşir
- istehsal həcmi artır
- müəssisə izafə mənfəət əldə edir
- müəssisə iflasa uğrayır
- tarazlıq vəziyyəti yaranır

412 Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır
inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
hamısı doğrudur
bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər
inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir

413 Kurno modelində -

- rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən aşağı qiymətlərlə resursları əldə edir
- duopolistlərdən biri digərinin istehsal həcmində bazar tərəfindən verilmiş kəmiyyət kimi baxır
rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yüksək qiymətlərlə resursları əldə edir
oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır

414 Təbii inhisar şəraitində -

- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər azalır
- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə orta xərclər yüksəlir
- istehsal həcmi artdıqca qısamüddətli dövrdə son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabərləşir

o, kortəbii olaraq meydana çıxır, süni olaraq yaradılması haqqında isə konkret firmalar razılığıa gəlirlər istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər artır

415 İnhisar şəraitində:

- son hədd gəliri qiymətdən aşağıdır
- son hədd gəliri qiymətə bərabərdir
- son hədd xərci, son hədd gəliri və qiymət bir-birinə bərabərdir
- son hədd gəliri qiymətdən yüksəkdir
- son hədd xərci qiymətdən aşağıdır

416 Mövcud qiymətlərdə pul axınlarını proqnoz qiymətlərdə ifadə etmək üçün –

- mövcud qiymətlərdə pul axını variasiya əmsalına bölünür
- mövcud qiymətlərdə pul axını inflasiya indeksinə bölünür
- mövcud qiymətlərdə pul axını inflasiya indeksinə vurulur
- mövcud qiymətlərdə pul axını diskontlaşdırma əmsalına vurulur
- mövcud qiymətlərdə pul axını kapitallaşdırma əmsalına bölünür

417 Pul axınlarını proqnoz qiymətlərdə yenidən qiymətləndirmək üçün –

- bütün variantlar doğrudur.
- pul axını inflasiyanın ümumi bazis indeksinə görə təshis olunmalıdır
- pul axını inflasiyanın ümumi zəncirvari indeksinə görə təshis olunmalıdır
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi əsasında təshih olunmalıdır
- inflasiya tempinə görə təshih olunmalıdır

418 Proqnoz qiymətlərdə hesablamalara keçid aşağıdakılardan hansı üzrə aparıla bilməz?

- investisiya layihəsi üzrə pul axınlarının ümumi məbləği
- ümumi pul axını
- məqbul gəlir norması
- bütövlükdə layihə
- investisiya layihəsi üzrə pul məsrəflərinin ümumi məbləği

419 Istehsal – texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aid deyil:

- bazarın konyukturası
- əmtəənin xüsusiyyətləri
- vasitəçilərin xüsusiyyətləri
- dillerin xüsusiyyətləri
- firmanın xüsusiyyətləri

420 Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil:

- aşağı keyfiyyətli məhsulun satışının stimullaşdırılması
- cavablar doğru deyil
- «geniş çeşid» siyasetinin həyata keçirilməsi
- çəşid siyasetində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
- mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi

421 Ucuzlaşdırmanın obyekti ola bilməz:

- istehlak malları
- istehlak avadanlıqları
- cavablar doğru deyil
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- avtomobillər

422 Differensial qiymətlər fərqlənir

- satış fərqliliyinə görə
- xərclərin əsaslanmasına görə
- keyfiyyətin əsaslanmasına görə
- alıcı tələbinin tam ödənilməsinə görə
- xidmət səviyyəsinə görə

423 Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə

- məhsulların satış qiymətlərlə satışı
- əmtəənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtəənin bütün alıcılara differensial – qiymətlərlə satışı
- əmtəənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı

424 Qiymət ayrı-seçkiliyi aid deyil

- cavablar doğrudur
- məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif alıcılara fərqli qiymətlərlə satışı
- alıcıının danışaq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini

425 İnhisar şəraitində son hədd gəliri (MR) necə hesablanır?

- MR=P-I
 MR=TRx*1/I
 MR=TRxI
 MR=P(1+1/I)
 ● MR=P(1-I/I)

426 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı doğrudur:

- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən aşağıdır
 eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən yüksəkdir
 rəqib sahəyə nisbətən uzunmüddətli tarazlıq zamanı inhisarçı daha çox məhsul istehsal etməklə resurslardan daha səmərəli istifadə edir
- eyni tələb və xərclər zamanı rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha aşağı qiymətlərə daha çox məhsul istehsal edir
 eyni tələb və xərclər zamanı rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha yüksək qiymətlərə daha az məhsul istehsal edir

427 Hansı halda tam rəqabət firması qiymət alıcısı sayılır -

- firma yalnız son hədd xərclərinin kəmiyyətinə dair məlumatlar əsasında istehsalın genişləndirilməsi haqqında qərar qəbul edəcəkdir
 firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etmədən buraxılış həcmində düzəlişlər edirsə
 firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etməklə buraxılış həcmində düzəlişlər edirsə
- firma qiymətə deyil istehsalın həcmində düzəlişlər edirsə
 məhsulun bazar qiyməti firmanın istehsal haqqındaki qərarına heç bir təsir etmir

428 Tam rəqabət sahəsinin uzunmüddətli tarazlığı o vaxt təmin edilir ki-

- P=MC=LAC
 ● P=LAC=MC
 MR>LAC=VC
 P=MR
 P>MC=LAC

429 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifinə təsir göstərir

- yuxarıda sadalanan bütün amillər
hazır məhsula qiymətlər
sahadə firmaların sayı
amillərin qiymətləri
sahadə firmaların ölçüsü

430 Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- bütün cavablar doğrudur
məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır
yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
o halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır

431 Qiymət ayrıseçkiliyinin məqsədi sayılır

- hər bir istehlakçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi
istehlakçının həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması
satış həcmimin maksimumlaşdırılması
istehsal həcminin artırılması
hər bir istehsalçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi

432 Qiymət ayrı-seçkiliyinə aid deyil –

- alıcıının danışq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini
məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
müxtəlif məhsulların vahid qiymətlərlə satışı
məhsulun müxtəlif alıcıılara fərqli qiymətlərlə satışı

433 Xətti tələb əyrisinə malik inhisarçı üçün ümumi gəlirin artması zamanı son hədd gəlirinin kəmiyyəti -

- müsbətdir, lakin sıfır yaxınlaşır
müsbtədir və artır
sıfır bərabərdir
müsbtədir, lakin azalır
mənfiidir, lakin sıfır yaxınlaşır

434 Əgər bazar qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağıdırsa, onda rəqib sahənin tipik firması -

- bağlanır və bəlkədə sahəni tərk edir
ziyansız işləyir
müvəqqəti olaraq məhsulun buraxılış həcmini ixtisar edir
buraxılışı azaldır və məhsulun qiymətini yüksəldir
mənfəət artıqlığına malikdir

435 Son hədd gəliri –

- doğru variant yoxdur
əmtəəlik məhsulun satışından əldə edilən gəlir
məhsul satışından gəlirlərin maksimum həddi
əlavə məhsul vahidinin satışından əldə edilən gəlir
məhsul satışından gəlirlərin minimum həddi

436 Son hədd xərcləri –

- doğru variant yoxdur
məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclərin son həddi
ümumi istehsal xərclərinin son hədd kəmiyyəti

- əlavə məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclər
bütün variantlar doğrudur

437 Qiymət ayrı-seçkiliyinin hansı şəraitdə istifadəsi mümkündür?

- istehlakçılar qarşılıqlı əlaqədə olan şəraitdə
məhsulun yüksək səviyyədə yenilənməsi zamanı
inhisar bazarı zamanı
yüksek rəqabət zamanı
- istehlakçıların gəlirləri arasındaki fərq böyük olduqda

438 Tam rəqabət şəraitində qiymətlərin və son hədd xərclərinin bərabərliyi zəmanət verir

- müəssisənin zərərləri minimumdur.
- müəssisə maksimum səviyyədə mənfəət əldə etmişdir
- müəssisənin əldə etdiyi zərərlər sıfır bərabərdir.
- ya müəssisənin əldə etdiyi mənfəət maksimum səviyyədədir, ya da onun zərərləri minimum səviyyədədir.
- müəssisənin əldə etdiyi mənfəət sıfır bərabərdir.

439 Inhisar hakimiyyətinin Lerner əmsalı ilə müəyyən edilməsi düsturu hansıdır?

- $L = P / (MC + P)$
- $L = (P + MC) / P$
- $L = P(P + MC)$
- $L = P(MC - P)$
- $L = (P - MC) / P$

440 Qiymətəmələggəlmə üçün «böyük barmaq» düsturu hansıdır?

- $P = MC(1+1/l)$
- $P = MC + (1-1/l)$
- $P = MC / (1-1/l)$
- $P = MC / (1+1/l)$
- $P = MC - (1+1/l)$

441 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı doğrudur

- hamısı doğru deyil
- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən yüksəkdir
rəqib sahəyə nisbətən uzunmüddətli tarazlıq zamanı inhisarçı daha çox məhsul istehsal etməklə resurslardan daha səmərəli istifadə edir
- eyni tələb və xərclər zamanı uzunmüddətli tarazlıq şəraitində rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha aşağı qiymətlə
daha çox məhsul istehsal edir
eyni tələb və xərclər zamanı inhisarının buraxılışı

442 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifi əyrisinə təsir göstərirler

- sahədə firmaların ölçüsü
- sahədə firmaların sayı
- hazır məhsula qiymətlər
- yuxarıda sadalanan bütün amillər
- amillərin qiymətləri

443 Tam rəqabət şəraitində «qaçma» (bağlama) nöqtəsi elə bir istehsal həcmi sayılır ki, bu zaman qiymət aşağıdakılardan birinin minimumuna bərabər olur

- orta ümumi xərclərin
son hədd xərclərinin
- orta dəyişən xərclərin
orta daimi xərclərin

doğru cavab yoxdur

444 Inhisarçı məhsuluna tələb əyrisi

- cavablardan heç biri doğru deyil
- şaquli xətt sayılır
- mənfi mailliyə malikdir
- üfiqi xətt sayılır
- müsbat mailliyə malikdir

445 Inhisar üçün son hədd gəliri qiymət üzrə tələb elastikliyi ilə aşağıdakı kimi əlaqədardır

- MR=PxMC/e, burada e – qiymət üzrə tələbin elastiklik əmsalıdır
- MR=Px(1-e)
- MR=Pxe
- MR=TC(1-1/e)
- MR=Px(1-1/e)

446 Tam rəqabət şəraitində ayrıca firmanın məhsuluna tələb xətti

- mənfi mailliyə malikdir
- müsbat mailliyə malikdir
- doğru cavab yoxdur
- ordinat oxuna paraleldir
- absis oxuna paraleldir

447 Üçüncü dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

- heç biri doğru deyil
- tələb qiymətindəki fərqlərə
- istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə
- alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə
- alıcıların gəlirlərinə

448 Ikinci dərəcəli qiymət ayrı – seçkiliyi əsaslanır

- hamısı doğrudur
- məhsul çeşidinə
- göndəriş (satış) həcmində
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqi
- alıcıların gəlirlərinə

449 Birinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır –

- hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
- hər bir firmanın optimal istehsal həcmində
- hamısı doğrudur
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə

450 Hər hansı bir oxşar əmtəənin alıcı və satıcıların məcmusu

- inhisarçı rəqabət bazarı
- oliqopolist bazarı
- aralıq satıcıları bazarı
- xalis inhisar bazarı
- xalis rəqabət bazarı

451 Firmanın marketinq fəaliyyəti üçün seçilmiş bir və ya bir neçə bazar seqmenti necə adlanır?

- məqsədli bazar
inhisarçı bazar
regional bazar
azad bazar
sırf rəqabət bazarı

452 Bazarın normal fəaliyyət göstərilməsinə xidmət edən xidmət müəssisələri, təşkilatları, idarələri sistemi necə adlanır?

- bazar seqmenti
- bazar konyunkturu
- bazar mexanizmi
- bazar infrastruktur
bazarın subyektləri

453 Əmtəənin bazarda rəqabətə davam gətirən mövqeyinin təmin edilməsi və dəqiq marketinq kompleksinin işlənib hazırlanması necə adlanır?

- istehlakçıların alıcı motivlərinin nəzərə alınması
- marketinq strategiyası və nəzarət
- bazarın seqmentləşdirilməsi
- bazarın məqsədli seqmentlərinin seçiləməsi
- bazarda əmtəənin mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi

454 Istehsalçının bazar hakimiyyətinin mənbəyi deyil?

- sadalananların heç biri.
- bazar tələbinin elastikliyi;
- müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti;
- yüksək qiymətlərin təyini;
sahə təklifində müəssisənin payı;

455 Inhisarçı hansı halda zərərlə üzləşir-

- heç biri doğru deyil
- onun son hədd gəliri son hədd xərclərdən yüksək olsun
- onun son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- onun son hədd xərcləri orta dəyişən xərclərdən yüksək olsun
- onun son hədd xərcləri orta dəyişən xərclərdən aşağı olsun

456 Nə vaxt deyirlərsə ki, tam rəqabət firması «qiymət alıcısı» sayılır, onda başa düşülür ki,

- bütün cavablar doğrudur
- firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etmədən buraxılış həcmində düzəlişlər edəcək
- firma yalnız son hədd xərclərinin kəmiyyətinə dair məlumatlar əsasında istehsalın genişləndirilməsi haqqında qərar qəbul edəcəkdir
- əgər firma qiymətə deyil istehsalın həcmində düzəlişlər edirsə, onda firma maksimal mənfəət və ya minimal zərər əldə edir
- məhsulun bazar qiyməti firmanın istehsal haqqındakı qərarına heç bir təsir etmir

457 Qiymət ayrı-seçkiliyinin məqsədi sayılır

- istehlakçı miqdarının azaldılması
- satış həcminin maksimumlaşdırılması
- hər bir istehlakçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi
- istehsalçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması
- istehlakçının rifah səviyyəsinin aşağı salınması

458 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aiddir

- dəmiryol daşımaları
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
- neft hasilatı
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri, dəmiryol daşımaları, boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi

459 İstehlakçı artıqlığı nədir?

- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu minimum qiymət arasındaki fərq alıcının əmtəəyə görə ödədiyi pulun məbləği
- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu maksimum qiymət arasındaki fərq satıcıının əmtəə satışından əldə olduğu pulun məbləği
- tələb qiymətinin dəyişməsi

460 Dövlət müdaxiləsindən azad fəaliyyət göstərən bazar

- inhisarçı bazarı
- istehlak şeyləri bazarı
- sırf rəqabət bazarı
- istehsal vasitələri bazarı
- azad bazar

461 Alıcıların və satıcıların qiymətə təsiretmə dərəcəsinə görə bazarın növüdür –

- oligopoliya
- tam rəqabət
- inhisar rəqabəti
- cavablar doğrudur
- xalis inhisar

462 Azərbaycanda «Antiinhisar fəaliyyəti haqqında» qanun nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 9 iyun 1994
- 14 mart 1992
- 4 mart 1996
- 25 mart 1995
- 4 mart 1993

463 Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir –

- Qiymətlərin yüksəldilməsi;
- Istehsal (satış) həcminin qəsdən azaldılması;
- Digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması;
- Sadalananların hamısını.
- Mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü;

464 Təbii inhisar onunla səciyyələnir ki;

- istehsal həcmi artdıqca qısa dövrdə son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabərdir
- sadalananların hamısı doğrudur
- istehsal həcmi artdıqca uzun dövrdə sabit xərclər artır
- istehsal həcmi artdıqca uzun dövrdə orta xərclər məhsul buraxılışı həcmi ləri üzrə dəyişmələrin geniş dairəsində aşağı düşür
- o, kortəbii olaraq meydana çıxır, süni olaraq yaradılması haqqında isə konkret firmalar razılığı gəlirlər

465 Tam rəqabət şəraitində firma üçün tələb əyrisi aşağıdakı ilə üst-üstə düşür

- ümumi gəlir əyrisi
- son hədd gəliri əyrisi

- son hədd xərcləri əyrisi
- son hədd və orta gəlir əyriləri
ümumi xərclər əyrisi

466 Tam qiymət ayrı-seçkiliyi o halda mümkündür ki:

- həmcins əmtəə vahidinin hər birinə öz qiyməti elə müəyyən edilir ki, artıq hissə tamamilə alıcıda qalır
- həmcins əmtəə vahidinin hamısına təklif qiymətinə bərabər konkret qiymət müəyyən edilir
- həmcins əmtəə vahidinin hər birinə tələb qiymətinə bərabər olan öz qiyməti müəyyən edilir və bütün artıq hissə inhəsarçı tərəfindən mənimsənilir
qiymət elə müəyyən edilir ki, tələb qiyməti müəyyən qiymət səviyyəsini ötüb keçən bütün əmtəə vahidləri bəzi Pn qiyməti ilə reallaşdırılır
doğru cavab yoxdur

467 Verilənlərdən hansı dövlətin qiyməti birbaşa tənzimlənməsinə aid deyildir?

- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
rentabellik normasının təyin edilməsi
müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi

468 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir?

- istehsal qiymətləri ilə
əmtəələrin dəyərləri ilə
müqavilə qiymətləri ilə
ixrac qiymətləri ilə
istehlak qiymətləri ilə

469 ABŞ-da dövlət tərəfindən qiymətlərin neçə faizinə nəzarət olunur?

- 25%-30%
- 5%-10%
- 10%-15%
- 15%-20%
- 20%-25%

470 Qiymətlərin təsbit edilməsinin əsas məqsədləri:

- inflyasiya təzahürünün silahlanması
büdcə kəsrinin azalması
məhsul istehsalının artırılması
qiymət strategiyasının seçilməsi
bazarlarının tiplərinin təkmilləşdirilməsi

471 Qiymətlərin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır:

- Bütün cavablar səhvdir
- Vergi tənzimlənməsi
- Rentabelliyyətin son səviyyəsinin təsbit edilməsi
Qısamüddətli dövr üçün qiymətin birdəfəlik artım əmsalının müəyyən edilməsi
təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

472 Aşağıdakı hallarda qiymətlərin təsbit edilməsi məqsədyönlüdür

- bütün variantlar səhvdir
- qısamüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- Hiper inflyasiya zamanı

mülayim inflyasiya zamanı

473 Dempinq nədir:

- cavablar doğrudur
  - Məhsulun sünə surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
  - məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
  - məhsulun irihəcmli güzəştərlə satışı
  - məhsulun sünə surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı

474 Sərbəst qiymətlər üzrə dövlətin tənzimləmə sahəsində tətbiq etdiyi metoddur

- qiymət ayrı seçkiliyinin qadağan olunması
- dempinqin qadağan olunması
- heç biri
- bazar iştirakçılarına qadağa qoyulması
- protoksionizm siyasəti

475 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsuluna aiddir

- cavablar doğrudur
  - qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
  - inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti
  - antiinflyasiya siyasəti ilə tənzimləmə
  - Qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi

476 Antiinflyasiya xarakterli ola bilər:

- cavablar doğrudur
  - qiymətlərin dondurulması
  - antiinflyasiya xarakterli ola bilər
  - istehsalçıların stimullaşması
  - antiinhisar xarakterli ola bilər

477 Qiymətin səviyyəsini bazar tarazlıq səviyyəsində aşağı salır:

- inflyasiya mövcudluğu
- bazarın təmərkürleşməsi
- investisiya siyasəti
- valyuta məzənnəsi
- dempinq

478 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiyamət metodudur -

- qiymət ayrı seçkiliyi
- dizayn və qablaşdırma
- qiymətin differensiallaşdırılması
- məhsulun təkmilləşdirilməsi
- məhsulun istehsal xərclərinin dəyişməsi

479 İnhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcmində təsir strategiyası deyil -

- qiymətlərdə liderlik
- reklam taktikasına yenidən baxılması
- satışın stimullaşdırılması
- parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası
- rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi

480 İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət
- qiymət rəqabəti
- əmtəənin differensiallaşdırılması
- çoxlu sayda satıcıların olması
- qiymət ayrı-seçkiliyi

481 Qiymət likvidliyi modelinin növüdür -

- Dempinq qiymət liderliyi
- Barometrik qiymət liderliyi
- Statistik qiymət liderliyi
- Dinamik qiymət liderliyi
- Rəqabətli qiymət liderliyi

482 Bertran modelinin əsasını təşkil edən müddəə hansıdır?

- firma rəqib qiymətinin təsbit olunduğunu düşünərək öz qiymətini müəyyən edir
- firma «qiymət müharibəsinə» meyl edir
- firma rəqib reaksiyاسının passiv olacağını düşünür
- firma rəqiblə sövdələşməyə səy göstərir
- firma qeyri-qiyət rəqabətinə üstünlük verir

483 Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılığın olmaması
- sahədə firmaların azsaylı olması
- standart əmtəələrin istehsalı
- differensial əmtəələrin istehsalı
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması

484 Yüksek inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir -

- sadalananların hamisini
- istehsal (satış) həcmimin qəsdən azaldılması
- qiymətlərin yüksəldilməsi
- mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü
- digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması

485 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

486 Qiymətlərin tənzimlənməsi bağlı verilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Bütün variantlar yanlışdır.
- İsveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliyyini təmin edəcək səviyyədə saxlanması nəzərdə tutur.
- Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılaşmalar qanunla qadağan edilmişdir.
- Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər.
- İsveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nəzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.

487 Aşağıda göstərilənlərdən hansı beynəlxalq ticarət əmtəələrinin mübadiləsini tənzimləyir:

- müqavilə qiymətləri ilə

- istehlak qiymətləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
  - əmtəələrin dəyərləri ilə
  - ixrac qiymətləri ilə

488 Aşağıdakılardan hansı proteksionizm siyasətinə aid deyil?

- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
  - valyuta məhdudiyyətləri tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir
  - gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması köməyi ilə həyata keçirilir
  - birbaşa və dolayı idxal məhdudiyyətlərinin bərqərar edilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
  - kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yığımların tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir

489 Proteksionizm siyasətinə aid olan fikirlərdən hansı yanlışdır?

- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur
- Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi gündür
- daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfi təsirlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
- dövlətin iqtisadi siyaset formalarından biridir
- beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir

490 Nə zaman qiymətlərin dondurulması səmərəli hesab edilir?

- bütün variantlar doğrudur
- yüksək inflasiya zamanı
- uzunmüddətli dövrə
- qisamüddətli dövrə
- məlumatlı inflasiya zamanı

491 Aşağıdakılardan hansı dempinq qiymətini xarakterizə edir?

- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər

492 Hansı dövrlərdə dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili dünya qiymətlərinin dinamika və nisbətində böyük döyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
- 80 - ci illərin ortalarında və 90-ci illərin ortalarında
- 70 - ci illərin sonlarında və 90-ci illərin ortalarında

493 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsulu deyildir

- cavablar doğru deyil
- pərakəndəsatış qiymətlərinin tənzimlənməsi
- zəmanətli qiymətlərin qoyulması
- son hədd qiymətlərin qoyulması
- transfert qiymətləri

494 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- antiinflasiya siyaseti ilə tənzimləmə

gəlir siyaseti ilə tənzimləmə
antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə

495 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
qiymətlərin «dondurulması»
preyskuratların tətbiqi
  - rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması

496 Uzunmüddətli dövrdə rəqib firmaların tarazlıq şərtinə görə -

- qiymət uzunmüddətli orta dəyişən xərclərə bərabədir
uzunmüddətli orta sabit xərclər qiymətə bərabərdir
  - qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabədir
buraxılış həcmini bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
qayıtmaz xərclər və sabit xərclər minimaldır

497 Təbii inhisarlara qarşı dövlət siyasetinin variantları hansılardır?

- məhsula son hədd gəlirləri səviyyəsində qiymətin müəyyən edilməsi
hərracların keçirilməsi
  - məhsula son hədd xərclərdən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi
son hədd xərclərdən aşağı qiymətin müəyyən edilməsi
məhsula son hədd gəlirlərdən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi

498 Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi
qiymət strategiyasının seçilməsi
alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliliyi
  - rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliliyi
qiymət taktikasının dəyişilməsi

499 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolu deyil?

- gizli sövdələşmələrin aparılması
qiymət liderliyi
düşünülülmüş paralelizm
gizli razılaşmanın bağlanması
  - sahəvi tələbin dəyişkənliliyi

500 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışları modeli hansıdır?

- koordinasiya edilməyən oliqopoliya
müəssisələrin birləşmələri
məhsulun differensiallaşdırılması
qiymət ayrı-seçkiliyi
  - qiymətlərin differensiallaşdırılması

501 Qiymət likvidliyi modelinin növüdür –

- Dempinq qiymət liderliyi.
Statistik qiymət liderliyi;
Dinamik qiymət liderliyi;
  - Barometrik qiymət liderliyi;
Rəqabətli qiymət liderliyi;

502 Bertran modelinin əsasını təşkil edən müddəə hansıdır?

- firma rəqib reaksiyاسının passiv olacağını düşünür.
- firma «qiymət müharibəsinə» meyl edir;
- firma qeyri-qiyət rəqabətinə üstünlük verir;
- firma rəqib qiyətinin təsbit olunduğunu düşünərək öz qiyətini müəyyən edir;
- firma rəqiblə sövdələşməyə səy göstərir;

503 Kurno modelinin əsas müddəəsi sayılmır –

- satıcılar istehsal həcmiin seçilməsindəki sahələri barədə dəqiq informasiyaya malik deyil;
- firmalardan hər biri digərinin istehsal həcmi sabit qəbul edir;
- hər iki firma istehsal haqqında eyni zamanda və müstəqil şəkildə qərar qəbul edir.
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir;
- hər iki firma özünü lider kimi aparır;

504 Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil –

- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- sahədə firmaların azsaylı olması;
- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq.
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;
- qiyət ayrısekiliyi;

505 Uzunmüddətli dövrdə rəqib firmənin tarazlıq şərti elə bir optimal buraxılış həcmi sayılır ki, bu zaman

- qayıtmaz xərclər və sabit xərclər minimaldır
- doğru cavab yoxdur
- mənfəəti bir əlavə vahidə buraxılışı artırmaq yolu ilə yüksəltmək olar
- uzunmüddətli orta sabit xərclər qiyətə bərabərdir
- qiyət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir

506 Oliqopolistlər arasında qeyri-qiyət rəqabəti metodu deyil –

- məhsulun differensiallaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- qiyətin differensiallaşdırılması
- reklam işinin təşkili
- dizayn və qablaşdırma

507 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiyətlərə nail olması yolları hansılardır?

- gizli razılaşmanın bağlanması;
- qiyət liderliyi;
- qiyət liderliyi, düşünülmüş paralelizm və gizli razılaşmanın bağlanması;
- sahəvi tələbin dəyişkənliyi;
- düşünülmüş paralelizm;

508 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışları modelidir –

- koordinasiya edilməyən oliqopoliya;
- sadalananların heç biri;
- müəssisələrin sövdələşmələri;
- «qaydalar üzrə oyun»;
- sadalananların hamısı.

509 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırmasının qeyri-qiyət metodlarıdır

- məhsulun reklam edilməsi;
- məhsulun təkmilləşdirilməsi;
- sadalananların heç biri.
- məhsulun differensiallaşdırılması;
- sadalananların hamısı;

510 Inhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcmində təsir strategiyası deyil –

- reklam taktikasına yenidən baxılması.
- rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi;
- parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;
- qiymətlərdə liderlik;
- satışın stimullaşdırılması;

511 Inhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.
- çoxlu sayıda satıcıların olması;
- əmtəənin differensiallaşdırılması;
- qiymət ayrı-seçkiliyi;
- qiymət rəqabəti;

512 Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- rəqibin marketinq strategiyasını nəzərə almır
- rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir
- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
- rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir
- rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir

513 Kurno modelinə görə –

- satıcılar seçilən istehsal həcmələri üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
- hər iki firma müştəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
- heç biri doğru deyil
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
- hamısı doğrudur

514 Bir-birinin qiymətqoyma siyasətinə və marketinq strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?

- oliqopolist bazar
- inhisarçı bazar
- sırf rəqabət bazarı
- məqsədli bazar
- nümunəvi bazar

515 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?

- satış həcminin artırılması
- bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- azad rəqabət mühiti

516 Oliqopoliya zamanı sıniq tələb əyrisi göstərir

- sadalananların hamısı doğrudur
- qiymətin müəyyən edilməsində formal razılaşma

- son hədd xərcləri xəttinin qırılmasını
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarı olmalıdır
- son hədd gəliri xəttinin qırılmasını

517 Kvaziinhisar halında (qiymətin müəyyən edilməsində liderlik)

- hamısı doğru deyil
- qiymət lideri yalnız özü üçün qiyməti müəyyən edir, qalan firmalar isə qiyməti müstəqil müəyyən edirlər
- qiymət lideri qiyməti $MC=P$ prinsipi üzrə, qalan firmalar isə $MP=MC$ prinsipi üzrə müəyyən edirlər
- qiymət lideri qiyməti $MR=MC$ prinsipi üzrə, qalan firmalar isə $MC=P$ prinsipi üzrə müəyyən edirlər
- hamısı doğrudur

518 Kurno modelində nəzərdə tutulur ki-

- doğru cavab yoxdur
- mükəmməl rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- inhisarçı rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yuxarı qiymətlər üzrə resursları əldə edir
- duopolistlərdən hər biri istehsalın həcmi haqqında qərar qəbul edərkən digər duopolistin məhsul buraxılışı həcmində təsir göstərmir
- oligopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oligopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır

519 Qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur? (bazis şərtləri nəzərə alınmaqla)

- bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
- bu qaydalar «Inkoterms 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur

520 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətində inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- YEK və YUNKTAD-ın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- TEGOVA-nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- BMT-nin statistikası üzrə dünya qiymət indekslərinə
- Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

521 Hansı qiymətlər ixrac və ya idxlər qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənirlər?

- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşməlin qiymətləri
- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri

522 Qiymət liderliyinin əsas şərti hansılardır

- cavablar doğru deyil
- satışın həcmi artırılması
- məhsul istehsalına çəkilən xərclər
- marketing tədqiqatlarının keyfiyyəti
- məhsulun keyfiyyəti

523 İstehlakçı artıqlığı nədir?

- alıcıının əmtəəyə görə ödədiyi pulun məbləği
- tələb qiymətinin dəyişməsi
- satıcıının əmtəə satışından əldə olduğu pulun məbləği

əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu minimum qiymət arasındaki fərq

- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu maksimum qiymət arasındaki fərq

524 Üçüncü dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

tələb qiymətindəki fərqlərə

alıcıların sayına

- alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə alıcıların gəlirlərinə

525 İkinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

alıcıların gəlirlərinə

- məhsul vahidlərinin qiymət fərqi
məhsul çeşidinə
göndəriş (satış) həcmi
istehlakçı zövqünə

526 Birincidərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır –

- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə və hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə hər bir fırmanın optimal istehsal həcmi
hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə hamısı doğrudur

527 Qiymət ayrı-seçkiliyinin məqsədidir –

satış həcmimin maksimumlaşdırılması

istehlakçıların rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi

bütün cavablar doğrudur

alıcıların sayının artırılması

- hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi

528 Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

bazarların tipləri

inflyasiya

qiymət strategiyası

məhsul istehsalının artırılması

- büdcə kəsirinin azalması

529 Qiymətmələğəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması
rentabelliyyin son həddinin müəyyən edilməsi
müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
bütün inzibati tədbirlər
vergi tənzimlənməsi

530 Verilənlərdən hansı inhisar mənfəətini ifadə edir?

sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir

vahid müştərək əlavə dəyərdir.

- orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir

531 Verilənlərdən hansı oligopolistik bazarda müəssisələrin davranışları modelinə aiddir?

- sadalananların hamısı.
«qaydalar üzrə oyun»;
müəssisələrin sövdələşmələri;
koordinasiya edilməyən oliqopoliya

532 Bunlardan hansı yeni və analoqu olmayan məhsullara qiymətqoyma strategiyasıdır?

- orta qiymətlər strategiyası
- mükafatlı üstəliklər strategiyası
- lider qiymətlər strategiyası
- üstün qiymətlər strategiyası
- «qaymaqyığma» strategiyası

533 Qiymət taktikası özündə aşağıdakılardan hansı üzrə qərarları əks etdirir.

- qiymətin əmtənin təyinatına istiqamətləndirilməsi
- qiymətqoyma bazasının seçilməsi
- optimal qiymət səviyyəsinin seçilməsi
- qiymətlərin təhlili və proqnozlaşdırılması
- qiymətin mərhələli differensiallaşdırılması

534 Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır?

- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar siğortalanması
- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları

535 Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- rəqibin marketing strategiyasını nəzərə almır
- rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir
- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
- rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir
- rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir

536 Kurno modelinə görə –

- duopolistlərdən hər biri özünü lider kimi aparır
- hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
- satıcılar seçilən istehsal həcmələri üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
- duopolistlərdən hər biri özünü autsayder kimi aparır
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir

537 İnhisarçı adətən –

- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir
- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir, xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
- xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
- qiyməti orta xərclərə bərabər olan məhsul istehsal edir
- hamısı doğrudur

538 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aiddir

- neft hasilatı
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri, dəmiryol daşımaları, boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi

boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
dəmiryol daşımaları

539 Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri
- «Forvard» sövdələşməsi
- «Spot» kassa əməliyyatı, «forvert» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.
valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.

540 işgüzar fəallığın dəyişməsini ifadə edir-

- maliyyə göstəricilərinin dəyişməsi
- investisiya qoyuluşunun dəyişməsi
- istehlak tələbinin dəyişməsi
- akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması
istehlak xərclərinin dəyişməsi

541 Akselerasiya əmsalı hansı meyarın əsasında hesablanır

- istehlakın artımı
- investisiyanın artımı
- qiymətlərin artımı
- gəlirlərin artımı
bütün variantlar doğrudur

542 Akselerasiya prinsipinin əsasıdır-

- bütün variantlar doğrudur
- əsas kapitala və istehlak mallarına olan tələbat arasındaki asılılıq
- investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındaki asılılıq
- istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındaki asılılıq
əsas kapitala və investisiyaya olan tələbin dəyişməsi

543 Tədavüldə nağd pul kütləsinin artımı və kreditin artımı arasındaki asılılığı əks etdirir –

- əmanət multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru
- kredit multiplikatoru
pul multiplikatoru

544 Bank depozitlərinin artımı və pul kütləsinin artımı arasındaki asılılığı əks etdirir –

- kredit multiplikatoru
pul multiplikatoru
- əmanət multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru

545 İvestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- doğru variant yoxdur
- gəlirlərin artımının investisiyaya nisbəti kimi
- əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi
- gəlirlərin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi
gəlirlərin investisiyanın artımına nisbəti kimi

546 Akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması nəyi ifadə edir ?

- maliyyə göstəricilərinin dəyişməsini
- investisiya qoyuluşunun dəyişməsini
- istehlak tələbinin dəyişməsini
- işgüzar fəallığın dəyişməsini
- istehlak xərclərinin dəyişməsini

547 Akselerasiya əmsalının ölçülməsi meyarıdır ?

- investisiyanın artımı
- qiymətlərin artımı
- bütün variantlar doğrudur
- istehlakin artımı
- gəlirlərin artımı

548 Akselerasiya prinsipi nəyi əks etdirir ?

- əsas kapitala və investisiyaya olan tələbin dəyişməsini
- investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındaki asılılığı
- əsas kapitala və istehlak mallarına olan tələbat arasındaki asılılığı
- istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındaki asılılığı
- bütün variantlar doğrudur

549 Milli gəlirin artımı ilə investisiyanın artımı arasındaki fərq nəyə bərabərdir ?

- amortizasiya ayırmalarına
- əmanətlərin məbləğinə
- istehsal xərclərinə
- doğru variant yoxdur
- istehlak xərclərinə

550 Tədavüldə nağd pul kütłəsinin artımı və kreditin artımı arasındaki asılılığı əks etdirir –

- pul multiplikatoru
- əmanət multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru
- kredit multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru

551 Sıxışdırıb çıxarma effekti o halda meydana çıxır ki,

- qiymətlərin yüksəlməsi faiz dərəcəsini artırır ki, bu da özəl sektorda xərclərə gətirib çıxarıır
- özəl sektorda vergilərin artması bu sektorun malik olduğu gəliri və xərcləri azaldır
- gəlir vergilərinin azaldılması faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur və ona həssas olan xərclər özəl sektorda sıxışdırılib çıxarılır
- pul təklifinin azalması faiz dərəcəsini artırır və ona həssas olan xərclər özəl sektorda sıxışdırılib çıxarılır
- dövlət xərclərinin ixtisar olunması istehlak xərclərinin məcburi ixtisarına səbəb olur

552 Əgər nominal pul təklifi 5% yüksəlsərə, qiymətlərin səviyyəsi 4% artarsa, onda pul dövriyyəsinin dəyişməz halında, miqdar nəzəriyyəsinə uyğun olaraq real gəlir

- 1% artacaq
- 9% artacaq
- 1% azalacaq
- 2% artacaq
- 9% azalacaq

553 Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur

- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
 istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.
 qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.
 emitetin fəaliyyətinin qeyri sabitliyi.
- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflasiya, bazarın cari konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tənzimlənməsi.

554 Pul kütləsinin əsas elementi deyildir

- valyuta hesabına olan depozitlər
 tələb olunanadək depozitlər
 hesablaşma hesabında olan depozitlər
- qiymətli kağızlar
 dövriyyədə olan nağd pul

555 Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri.
 «Forvard» sövdələşməsi.
 valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
- «Spot» kassa əməliyyatı, «forwart» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.
 valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.

556 Pul təklifi sabit qalarsa pula olan tələbin artması:

- qiymətlərə təsir etmir
 qiymətləri sabit saxlayır
 qiymətlərlə heç bir ədaqəsi yoxdur
 qiymətləri aşağı salır
- qiymətlərə yüksəldici təsir göstərir

557 Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətqoyma modeli deyil

- kep modeli
 praym-reyt modeli
 qiymət liderliyi modeli
 «dəyər+» modeli
- Delfi modeli

558 Müəssisənin qiymət siyasətinin işlənməsi prosedurasına daxil deyil-

- rəqiblər
 alıcılar
- vasitəçilər
 xərclər
 dövlət

559 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur (yanlış variantı seçin)-

- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halində
 xarici bazara daxil olmaq halində
- qiyməti kifayət qədər aşağı salmaq mümkün olduqda
 ümumi satış həcmini artırmaq halində
 kütləvi bazara çıxarmaq halində

560 Məqsədli qiymətlər strategiyasında hansı müsbət nəticə verir:

- bir neçə il müddətinə qane edici mənfəət kütləsi
 kapital qoyuluşunun dəyəri ilə mənfəətin uzlaşması

satış həcmimin və qiymətin dəyişməsi halında mənfiət kütləsinin sabit qalması

- bütün variantlar doğrudur
hər hansı bir konkret il ərzində yüksək mənfiət kütləsinin əldə edilməsi

561 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı oliqopolistik bazarı xarakterizə etmir?

- qiymət ayrıseçkiliyi;
standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
sahadə firmaların azsaylı olması
sahayə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;

562 Birinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

- cavablar doğrudur.
hər bir firmanın optimal istehsal həcmində
hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə

563 Qiymətin ayrıseçkiliyinin tətbiqi üzrə:

- bütün cavablar doğrudur
alıcıların sayının artırılması
istehlakçıların tələbinin ödənilməsi
satış həcminin maksimumlaşdırılması
hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi

564 Hər hansı bir həmcins əmtəənin alıcı və satıcıların məcmusu:

- aralıq satıcıları bazarı
inhisarçı rəqabət bazarı
oliqopolist bazarı
- xalis rəqabət bazarı
inhisar bazarı

565 Inhisarçı müəssisənin bazar davranışını xarakterizə edir

- sadalananların hamısı
İstehsal (satış) həcminin məqsədli dəyişdirilmesi
qiymətlərin yüksəldilməsi
mənfiətin yüksək ölçüsü
rəqib subyektlərinə zərər vurulması

566 İstehsalçının inhisarlıq mənbəyidir

- Qiymətlərin maksimumlaşdırılması
bazar tələbinin elastikliyi
Sahadə təklifində müəssisənin payı
Müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti
sadalananların heç biri

567 Qiymətlərin differensiallaşması:

Əmtəə vahidinin hər birinə tələb qiymətinə bərabər qiymətdir və artıq hissə inhisarçı tərəfindən mənimşənilir
Həmcins əmtəə vahidinin qiyməti elə müəyyən edilir ki, artıq hissə alıcıda qalır

- Qiymət ayrı-seçkiliyinin reallaşması üsuludur
Əmtəə vahidinin təklif qiymətinə bərabər qiymətdir
Tələb qiyməti müəyyən qiymət səviyyəsini ötüb keçən bütün əmtəə vahidləri bəzi P_n qiyməti ilə reallaşdırılır

568 Qiymət strategiyasının növü deyil-

- alternativ qiymət strategiyası
- yüksek qiymət strategiyası
- aşağı qiymət strategiyası
- yuvarlaq olmayan qiymət strategiyası
- sabit qiymət strategiyası

569 Qiymət siyasəti təmin etməlidir:

- investisiya qoyuluşunun səmərəliliyini
- vahid tarif səviyyəsini
- müasir texnologiyanın tətbiqini
- alternativ yanaşmaları
- maksimal gəlir imkanlarını

570 Orta qiymətlər strategiyası hansı halda müsbət nəticə verir:

- çox sayılı məməlatın nisbətən aşağı qiymətlə satışında əldə edilən gəlir ilkin yüksək qiymətlə müqayisədə əhəmiyyətsizdir
- yüksek qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini təmin edirsə
- rəqabət məhduddursa
- qoyulan kapitala görə uzunmüddətli və ədalətli mənfəət əldə etməyə şərait yaradırsa
- yüksek və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda

571 Yüksək qiymət strategiyası hansı halda müsbət nəticə vermir:

- qiymətə az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən cari tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edilirsə
- yüksek qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini də təmin edirsə
- rəqabət kəskindirsə
- rəqabət məhduddursa
- yüksek və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda

572 Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur.

- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.
- istiqlazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.
- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.
- emitetin fəaliyyətinin qeyri sabitliyi.

573 Kotirovkanın aşağıdakı metodları vardır:

- mövcud qiymətlər haqqında müştərilərə məlumat vermək.
- müasir birjada qiymətlərin təyin edilməsi.
- birjada sövdələşmə üzrə əlavə şərtlər qoyulmaqla dəqiq qiymətlərin göstərilməsi.
- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
- mövcud qiymətlər üzrə əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması.

574 «Fyuçers» sövdələşmələrində aşağıdakı məqsəd güdüllür.

- alver etmək.
- qiymət dəyişmələrindən qorunmaq.
- birjada sövdələşmələr üzrə müqavilələr bağlamaq.
- birjanın fəaliyyətini təmin etmək.
- alver etmək və real sövdələşmələr üçün gələcəkdə baş verə biləcək qiymət artımlarından siğortalanmaq.

575 Birjada müəyyənləşdirilən məzənnələr.

- səhmi buraxan müəssisənin müəyyən etdiyi qiymət.
gəlir səviyyəsinin əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsi ilə səhmlərə verilən qiymətlər.
səhmlərin adı birja məzənnəsi.
- birja dövriyyəsindəki qiymətli kağızların (səhmlərin, istiqarazların) satış qiyməti.
səhmlərin nominal qiyməti.

576 Birja qiymətlərinə aiddir -

- birja ticarətində müvafiq birjanın qiymətqoyma komissiyasının qeydə almadığı qiymətlər.
birjada qiymətli kağızların əməliyyatları üzrə müəyyən edilən qiymətlər.
- birja sövdələşmələri üzrə satılan, qeydə alınan və dərc edilən qiymətli kağızların məzənnəsi yaxud malların qiyməti.
birja komitəsinin icazəsi olmadan ayrı-ayrı məhsullara verilən qiymətlər.
birja ticarəti qaydası ilə satılan malların dərc edilməyən qiyməti.

577 NASDAQ indeksi hesablanır və təhlil olunur

- Dou-Cons indeksinin və 31 dekabr 1965-ci ilə hesablanmış 50 punktun bazasında
«Futsi 100» indeksinin bazasında
- SP indeksinin və 1971-ci ilin fevralına hesablanmış 100 punktun bazasında
FT indeksinin bazasında
SP indeksinin bazasında

578 Dou-Cons indeksi neçə variantda və neçə şirkət üzrə hesablanır?

- 4 variant və 65 şirkət;
4 variant və 55 şirkət;
1 variant və 65 şirkət;
3 variant və 60 şirkət;
3 variant və 65 şirkət;

579 Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə:

- fyuçers
spot
forvard
forsmajor
offset

580 Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur.

- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
qiymətli kağızların emitentin fəaliyyətinin gəlirliliyi.
emitentin fəaliyyətinin qeyri stabilliyi.
- qiymətli kağızların növü, gəlinin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.
istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.

581 Kotirovkanın aşağıdakı metodları vardır:

- mövcud qiymətlər haqqında müştərilərə məlumat vermək.
mövcud qiymətlər üzrə əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması.
mütəsir birjada qiymətlərin təyin edilməsi.
birjada sövdələşmə üzrə əlavə şərtlər qoyulmaqla dəqiq qiymətlərin göstərilməsi
- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi

582 «Fyuçers» sövdələşmələrində aşağıdakı məqsəd güdüllür.

- birjada sövdələşmələr üzrə müqavilələr bağlamaq
qiymət dəyişmələrindən qorunmaq.

- birjanın fəaliyyətini təmin etmək
- alver etmək və real sövdələşmələr üçün gələcəkdə baş verə biləcək qiymət artımlarından siğortalanmaq. alver etmək.

583 Geniş mənada konyunktura:

- hər şansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
- qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır ictimai kapitalın təkrar istehsalı proseində yaranan ziddiyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir hadisələrin böhranı

584 Qiymət strategiyası müsbət nəticə vermir

- məhsulların bazarda olma müddəti məhdud deyilsə bazar tədqiqatı apararaq qiymətlər barəsində qərar qəbul olunarsa
- məhsulun qiyməti tez-tez dəyişərsə qiymətlər məqsədli bazara uyğun olduqda istehlakçılar qiyət siyasətini izah etmək çətin olmazsa

585 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- istehsal həcminin artırılması satışın stimullaşdırılması
- inhisar mənfəətinin əldə edilməsi istehsalı tam güc ilə işlətmək ümumi satış həcmini artırmaq

586 Bazarda öz fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin saxlanması və sabitliyə çalışan firmalara xas olan strategiya:

- məqsədli qiymət
- orta qiymət
- yüksək qiymət
- aşağı qiymət
- dəyişməz qiymət

587 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil
- strateji

588 Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- yüksək xərcləri
- tələbin yüksəlməsini
- artıq pul ödəmələrini
- yeniyetnologiyadanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti

589 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyəftinə aid deyil:

- dəmiryol daşımaları
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- boru kəmərləri ilə təbii qazın nəql edilməsi
- cavablar doğru deyil

neft hasilatı

590 Üçüncü dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

- tələb həcmimin və tələb qiymətinin fərqinə alıcıların müxtəlif kateqoriyalara bölünməsinə tələb artıqlığının mənimsənilməsinə alıcıların pul gəlirlərinə cavablar doğru deyil.

591 Ikinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır:

- cavablar doğru deyil.
- göndəriş (satış) həcmimin artırılmasına məhsul çeşidinin çoxaldılmasına istehlakçı gəlirlərinin artırılmasına
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqinə

592 Kurno modelinə görə:

- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
- cavablar doğrudur istehsalçıların bazar haqqında məlumatları vardır satıcılar seçilən istehsal həcmi üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir

593 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranış modeli deyildir

- koordinasiya edilməyən oliqopoliya
- qiymət liderliyi
- sadalananların hamısı «qaydalar üzrə oyun»
- qiymət endirimləri

594 Inhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil:

- çoxlu sayıda satıcıların olması
- cavablar doğrudur əmtəələrin differensiallaşdırılması qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət qiymət rəqabəti

595 Qiymət likvidliyi modelinin növü deyil:

- Statistik qiymət vahidliyi
- Cavablar doğrudur Rəqabətli qiymət liderliyi Dempinq qiymət liderliyi Dinamik qiymət liderliyi

596 Oliqopolistik bazar üçün xarakterikdir

- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
- cavablar doğrudur standart və differensial əmtəələrin istehsalı sahədə firmaların azsaylı olması

597 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- amortizasiya xərcləri
- sair üstəlik xərclər
- tikinti-quraşdırma xərcləri
- inzibati təsərrüfat xərcləri
- tikinti işlərinə xidmət xərcləri

598 Tikinti məhsulunun qiymətinin formalaşmasının əsasıdır-

- bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər
- smeta maya dəyəri
- avadanlığa çəkilən xərc
- tikinti-quraşdırma xərcləri
- smeta dəyəri

599 Alqı-satqı prosesi ilə məşğul olan bazarın təşkilati forması necə adlanır?

- tender
- birja
- hərrac
- yarmarka
- alyans

600 Birjalarda sövdələşmələr haqqında informasiya növü hansıdır?

- marketinq
- metodiki
- statistik
- hüquqi
- birja

601 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı dünya bazarında qara metalların qiymətinin formalaşmasına təsir göstərir?

- Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri
- dünya bazarını formalaşdırın tələb-təklif amili
- dünya bazarını formalaşdırın konyuktura amili
- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarında mövcud olan inflayasiya amilləri

602 Oliqopolistlər üçün əsasdır:

- qiymət taktikasının dəyişilməsi
- qiymət strategiyasının seçilməsi
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri - müəyyənliyi
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- cavablar doğrudur

603 Qiymətin əmələ gəlməsinə aktiv təsir göstərmir

- inhisarçılıq
- dempinq
- innovasiya siyasəti
- ayrı-seçkilik
- inflyasiya

604 Tikinti maşın və mexanizmlərin istismarı xərclərinə aiddir.

- maşınların və avadanlıqların daşınması xərcləri
- tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri

- amortizasiya ayırmaları
əsaslı təmir xərcləri
cari təmir xərcləri

605 Dünya bazar qiymətinin növüdür-

- kontrakt qiymətləri
müzəqavilə qiymətlər
bazis qiymətlər
franko – anbar qiymətləri
təsbit edilən qiymətlər

606 Bazar qiymətinin formallaşması anında-

- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır
- tələbin həcmi təklifin həcmindən bərabərdir
təklifin həcmi tələbin həcmindən üstələyir
tələbin həcmi təklifin həcmindən üstələyir

607 İstehlak xidmətlərinə qiymətqoyma nöqteyi-nəzərindən fərqləndirilir

- xidmətlərin qeyri-maddiliyi
- bölünən və bölünməz dəst
bölünən dəst
bölünməz dəst
xidmətlərin kompleksliliyi

608 Tenderdə iştirak edən müəssisədə istehsal güclərinin normal yüklənməməsi əmsalı dəyişir

- 10 – 20% arasında
- 10 -15% arasında
15 – 18% arasında
10 -12% arasında
12 – 15% arasında

609 Ləngitmə əmsalinın kəmiyyəti dəyişir

- 0,3 – 0,7 arasında
- 0,5 – 0,8 arasında
0,7 – 0,9 arasında
0,2 – 0,6 arasında
0,4 – 0,8 arasında

610 Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmənin üstün cəhəti deyil

- alıcı – satıcı münasibətləri genişlənir
- alıcılarla elastik təsir imkanlı ticarəti istisna etmir
istehlakı «qiymət/qiymətlilik» nisbətləri ilə idarə etmək imkanı yaranır
satışın idarə olunması asanlaşır
ticarətin özünəxidmət formasında təşkili

611 Differensiallaşdırılmış qiymətəmələgəlmənin çatışmazlığı deyil

- bəzi müştərilər tərəfindən narazılığın yaranması mümkünluğu
- qiymətin əmtəənin istehlak faydalılığını eks etdirilməsi
alqı-satqı prosesinə vaxt itkisi
əmtəələrin satışı prosesinin ləngidilməsi
həddən artıq güzəştlərin təqdim olunması təhlükəsi

612 İstehsal-texniki təyinatlı (ITT) məhsullar bazarında satışa təsir göstərən amil deyil

- vasitəçilərin xidmətləri
- alıcıların davranışları
- firmanın xüsusiyyətləri
- əmtəənin xüsusiyyətləri
- dilerin xüsusiyyətləri

613 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı səhvdir

- ITT faydalılığı əsas parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir
- ITT faydalılığı başlıca parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir
- Istehsal-texniki təyinatlı (ITT) məhsullara tələb tərəmə xarakter daşıyır
- ITT məhsulların istismar xərcləri alış qərarlarına təsir göstərir
- ITT məhsulların bir hissəsi sabit kapital elementidir

614 Istehsal texniki təyinatlı məhsullara qiymətin formalaşması amili deyil

- satılan əmtəənin xarakteri
- satılan əmtəənin xarakteri və satışa təsir edən amillər
- bazar iştirakçılarının əhatə dairəsi
- satışa təsir edən amillər
- düzgün cavab yoxdur

615 Istehsal texniki təyinatlı məhsulların qiymətlərinə alıcı həssaslığı sxemi

- komplekstləşdiricilər → köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar
- köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar → komplekstləşdiricilər
- komplekstləşdiricilər → maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar
- maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar → komplekstləşdiricilər
- maşın və avadanlıqlar → komplekstləşdiricilər → köməkçi materiallar

616 Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə nədir?

- həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtəənin bütün alıcılara bərabər qiymətlərlə satışı
- əmtəənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtəənin bütün alıcılara differensial qiymətlərlə satışı
- əmtəənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı

617 İstehlak mallarının alınması motivi deyil

- zərurət
- tələb
- tələbat
- arzu
- istək

618 Normal əmtəələrin xüsusi növüdür

- xarici istehsal məhsulları
- «nüfuz» əmtəələri
- sərnişindəşimə xidmətləri
- ilkin zərurət malları
- turizm xidmətləri

619 Qiymətqoyma nöqtəyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid deyil –

- istehlak xidmətləri

- yükdaşımı xidmətləri
ərzaq malları
gündəlik tələbat malları
uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr

620 Mənfəətli satışların artımını təmin edən amildir:

- raqabətqabiliyyətlilik
- effektiv menecment
müəssisənin bazar dəyərinin artımı
reyting
siyasi himayədarlıq

621 Alıcıının bazar gücü baxımdan İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında vəziyyətlər çoxluğuna aid deyil

- dövlət təşkilatları tərəfindən məməlatın alışi
- fərdi sıfarişlər üzrə məməlatın alışi
modifikasiya olunmuş məməlatın alışi
yeni məməlatın alışi
standart məməlatın alışi

622 İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında alıcıının bazar gücü aşağı deyil

- satıcıdan asılılıqdan
- keçmişdə reallaşdırılan tədarük həcmindən
gələcəkdə gözlənilən tədarük həcmindən
alıcı firmanın ölçüsündən
kredit reytinqindən

623 İstehsal-texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aiddir

- əmtəənin xüsusiyyətləri
- əmtəənin, firmanın və dilerin xüsusiyyətləri
firmanın xüsusiyyətləri
bazar konyunkturası
dilerin xüsusiyyətləri

624 Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil

- aşağı keyfiyyəti məhsulun satışının stimullaşdırılması
- dəbdə olan məhsulların satışının stimullaşdırılması
«geniş çeşid» siyasetinin həyata keçirilməsi
çəşid siyasetində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi

625 Ucuzlaşdırmanın obyektidir

- düzgün cavab yoxdur
- avtomobilər
istehlak avadanlıqları
istehlak malları
kənd təsərrüfatı məhsulları

626 Qiymət sıraları yüksək nəticələri təmin edir

- qiymət sıraları tez-tez dəyişdirilərsə
onun elementləri qrup qiymətləri ilə verilərsə
2-4 qiymət zonasından ibarət olarsa

- 3-4 qiymət zonasından ibarət olarsa
onun elementləri diopozonlarla verilərsə

627 Differensial qiymətlər ayrı-seçkili qiymətlərdən fərqlənir

- satış yerinin fərqliliyinə görə
- xərclərin və keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
satışdan sonrakı xidmət səviyyəsinə görə
keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
xərclərin fərqliliyinə əsaslanmasına görə

628 Ucuzlaşdırmanın miqyası nədən asılıdır?

- dövlətin qiymət siyasetinin prioritetlərindən
- əmtəələrin növündən
qiymətlərin tərəddüdləri diapozonundan
qiymətin fəaliyyəti müddətindən
əmtəənin nüfuzluluğu səviyyəsindən

629 İstehlak xidmətlərinə qiymətqoymada nəzərə alınmayan məsrəf növü hansıdır?

- sensor məsrəflər
- fiziki güc məsrəfləri
- vaxt məsrəfləri
- pul məsrəfləri
- əsəbi-psixi məsrəflər

630 İstehlak mallarına qiymətqoyma metodlarına aid deyil

- qiymət sıralarının formalasdırılması
- qiymət ayrı-seçkiliyinin miqyasının tənzimlənməsi
- parametrik qiymətəmələgəlmə
sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə
ucuzlaşdırma

631 Aşağıdakılardan hansı nəqliyyat tarifinin növü deyil-

- differensial tariflər
- tariflər
- akkord tariflər
- mütərəqqi tariflər
- mütənasib tariflər

632 Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətlərin müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi
ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərinin çıxılması
- ümumi dəyərdə əlavə məhsulun dəyərinin müəyyən edilməsi
xərclərin ümumi həcmində əsas məhsullar üzrə xərclərin müəyyən edilməsi
xərclərin ümumi həcmində qarşıq məhsullar üzrə xərclərin xüsusi çəkisinin müəyyənləşdirilməsi

633 Sənaye və kənd təsərrüfatı arasında paritet qiymətlər indeksi (Yp.q.) aşağıdakı kimi hesablanır:

- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q./Ys.m.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q.-Yk.t.q.+vergilər$
- $Yp.q. = Ys.m.q.:Yk.t.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q.+Yk.t.q.$

634 Birja koatirovkaları metodlarını əhatə edir

- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
Əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması
Birjada əlavə şərtlər qoyulmaqla qiymətlərin göstərilməsi
Müasir qiymətlərin təyin edilməsi
Qiymətlər haqqında alıcılara informasiya, vermək

635 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı əmtəə birjalarında əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir?

- birjada təyin edilən kotirovkalar
idxal-ixrac qiymətləri
kontrakt qiymətləri
ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər

636 Tenderdə iştirak edən müəssisədə istehsal güclərinin normal yüklenməməsi əmsalı dəyişir.

- 11-12% arasında
- 10-30% arasında
- 17 – 18 % arasında
- 13-15 % arasında
- 10-15 % arasında

637 Tələb – təklif üzləşdirməsi ilə məşğul olan bazarın təşkilati forması necə adlanır?

- monopsoniya
- tender
- xecirlənmələr
- sərgilər
- birja

638 Birjalarda fyuçers sövdələşmələrinin məqsədlərinə aid deyildir

- gələcəkdə baş verən qiymət artımlarından siğorta
- qiymət dəyişmələrindən siğorta
- alver etmək
- proqnozlaşdırma
- komissiya haqlarının və fond yığımlarının əldə olunması

639 Birjalarda real əmtəə üzrə sövdələşmə növləri deyildir.

- Spot sövdələşməsi
- Fyuçers sövdələşmələri
Keş və Forvard sövdələşmələri
Forvard sövdələşməsi
Keş sövdələşməsi

640 əmtəə birjalarının fərqləndirilməsinin əsas metodu deyil

- qiymətlərin təsbiti
təklifin qeydiyyatı
tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
taləbin qeydiyyatı
faktiki sövdələşmə qiymətlərinin qeydiyyatı

641 Qiymətli kağızların qiymətinə təsir edən amillər

Fəaliyyətin qeyri - sabitliyi

- Qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflasiya səviyyəsi iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyukturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi
Hər bir qiymət üzrə riskin dərəcəsi
İstiqrazlar üzrə faizlərin ödənilməsi
Qiymətli kağızların fəaliyyətinin gəlirliliyi

642 Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə növü hansıdır?

- Spot
Forfeyting
Ofset
Krossinq
Fyuçers

643 Satışın həvəsləndirmə formalarının seçilməsinə ən çox təsir edən amil hansıdır?

- Müəssisənin maliyyə vəziyyəti
Strateji marketinq
Bazarın kompleks tədqiqi
Marketinq strategiyası
Qiymət səviyyəsi

644 Məişət xidməti bazarda qiymətin əmələ gəlməsinə təsir edən amil deyil:

- sifarişin yerinə yetirilməsinin təcililik dərəcəsi
xidmətlərin göstərilməsinin mövsümiliyi
sifarişçi yaxınlaşma dərəcəsi
xidmətin sosial əhəmiyyətliliyi
əhalinin məişət xidmətinə tələbatın dəyişməsi

645 Birjalarda qiymət katirovkaları haqqında informasiya mənbəyi

- elmi əsərlər
statistik məcmunələri
metodiki göstərişlər
birja bülletenləri
preyskuranlar

646 Birja əmtəələrinə aid edilmir

- avadanlıqlar
bitkiçilik məhsulları
heyvandarlıq məhsulları
energetika məhsulları
əlvan metallar

647 Birja əmtəələrini digər əmtəələrdən fərqləndirən əlamət deyil

- tələb və təklif asanlıqla pronozlaşdırılır
əmtəənin təklifi ona olan tələbdən yüksəkdir
standartlaşma üçün yararlıdır
əmtəəyə olan tələb kütləvi xarakter daşıyır
əmtəələr həmcinsdir

648 Krossinq nədir?

- səhmlərin məzənnəsinin süni olaraq artırılması
səhmlərin məzənnəsinin süni olaraq aşağı salınması
süni əmtəə qıtlığının yaradılması

tələbin və təklifin balanslaşdırılması

- səhmlərə yüksək tələbin olması barədə süni təsəvvürün yaradılması

649 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir

KAF

SIF

FOT

- FAS
- FOB

650 Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye sistemi məhsullarının qiymət sisteminə aid deyil?

kontrakt qiymətləri

sərbəst qiymətlər

- transfert qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- birja qiymətləri

651 Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri ilə sənaye məhsullarının qiyməti arasındakı nisbətlər tənzimlənir-

Paaše indeksi ilə

istehlak qiymətləri indeksi ilə

Linda indeksi ilə

Laspeyres indeksi ilə

- paritet qiymət indeksi ilə

652 Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətqoyma modeli deyil.

- Fişer modeli
- LIBOR modeli
- praym-reyt modeli
- kep modeli
- «dəyər+» modeli

653 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil-

bazis məntəqə qiyməti

istehsal yerində FOB qiyməti

zona qiymətləri

franko-anbar-istehlakçı qiyməti

- sürüskən qiymətlər

654 Aşağıda verilən qiymət növlərindən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirəkən nəzərə alınır?

- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərakəndəsatış qiymətləri
Iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
Kontrakt qiymətləri;
Birjada təyin edilən qiymətlər, hərracların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

655 Verilənlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edən amildir:

- Bütün variantlar doğrudur.
Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır;
Sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır;

Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxlə istiqamətli olmalıdır;

656 Qiymətli kağızların bazar dəyəri hansı amillə müəyyən olunur?

- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizi, inflasiya, iqtisadi təsikl fazası, bazar konyunkturu, fond bazarlarının tənzimlənməsi mexanizmi
emitentin fəaliyyətinin qeyri sabitliyi
qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi
istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti
qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərcəsi

657 Aşağıdakı fikirlərdən hansı valyuta məzənnəsini xarakterizə edir:

- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası
dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri
inkışaf etmiş ölkələrin sərbəst dənərlə valyutası
xarici valyutanın alınması və satılması
- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri

658 Hansı hallarda tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə icazə verilir?

- əmtəə valyutasının dənərliyində
maliyyə valyutasının dənərliyində
milli valyutanın dənərliyində
- tam valyutanın dənərliliyində
xarici valyutanın dənərliyində

659 Hansı valyuta dənərliliyi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasının azad alqı-satqısı hesab edilir?

- xarici valyutanın dənərliyi
qismən valyutanın dənərliliyi
- milli valyutanın dənərliyi
maliyyə valyutasının dənərliliyi
tam valyutanın dənərliliyi

660 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nü təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- beynəlmiləl dəyər
istehsal qiyməti
beynəlxalq dəyər
milli dəyər

661 Dünya qiymətlərini xarakterizə edən əlamət deyil-

- sazişlərin idxlə və ya ixracyönümlü olması
sazişlərin kommersiya xarakteri daşımı
iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin qismən dənərliliyi valyuta ilə aparılması
idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması

662 Valyuta dənərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- sərbəst valyuta dənərliliyi
- maliyyə valyuta dənərliliyi, əmtəə-valyuta dənərliliyi, qismən dənərlilik, tam dənərlilik.
milli valyuta dənərliliyi, əmtəə-valyuta dənərliliyi, daxili dənərlilik, tam dənərlilik.
daxili və xarici valyuta dənərliliyi
valyutanın sərbəst dənərliliyi, qismən dənərlilik, tam dənərlilik, maliyyə-valyuta dənərliliyi.

663 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- kontrakt qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri
- proqnoz qiymətləri

664 Xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiyməti

- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi

665 Hansı növ qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətləridir?

- kontrakt qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

666 Hansı qiymətlər göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymət növünə aid edilir?

- birja qiyməti
- FOB idxal qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti

667 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı FOB qiymətlərindən əlavə ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini də özündə birləşdirir?

- SİF idxal qiymətləri
- FAC ixrac qiymətləri
- DDP ixrac qiymətləri
- DDU idxal qiymətləri
- EXW ixrac qiymətləri

668 Hansı qiymətlərə əsasən ixracatçı firma idxalçıya əmtəəni gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə satır?

- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri
- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya SİF ixrac qiymətləri
- CİF və ya SİF ixrac qiymətləri

669 Aşağıdakı qiymət növlərindən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- KAF
- SIF
- FAS
- FOT
- FOB

670 Aşağıda göstərilən qanunlardan biri dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasıdır:

- iqtisadi ədalətlilik qanunu
- dəyər qanunu
- müqayisəli üstünlük qanunu
- pul dövriyyəsi qanunu
- tələb və təklif qanunu

671 Verilənlərdən biri ixrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hesab olunur?

- azad” bazar qiymətləri
- topdansatış qiymətlər
- sərbəst qiymətlər
- qapalı” bazar qiymətləri
- daxili bazar qiymətləri

672 6. Xarici ticarət fəaliyyətinin reallaşdırılmasında dünya bazarında neçə qiymət növündən istifadə olunur?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

673 Franko - qiyməti nin səviyyəsinə təsir edir:

- əmtəəyə olan həcmi
- rəqabətin kəskinliyi
- əmtəənin bazar payı
- əmtəənin növü
- əmtəənin nəql etmə xərci

674 Dünya bazar qiymət növü:

- Tender – hərrac - satış
- Franko – Anbar (satış)
- tənzimlənməsi
- KAF
- Bazis

675 Daxili qiymətlərindən fərqli olaraq aşağıdakılardan hansı ixrac qiymətlərinə daxildir?

- gömrük tarifləri
- başlanğıc maya dəyəri
- kalkulyasiya edilmiş mənfəət
- nəqliyyat xərcləri
- gömrük rüsumları

676 Kommersiya düzəlişləri hansı şərtlər hesabına müqavilə qiymətlərinə daxil edilir?

- ödəmə şərtləri
- satış üzrə başqa vasitəciləri olan istehsalçılar hesabına
- firmadan əvvəller alınmış köhnə əmtəənin qaytarılması şərtləri hesabına
- məhsulun sıfariş edilməsi şərtləri
- məhsulun çatdırılması şərtləri

677 Aşağıdakılardan hansı idxl-ixrac güzəştlerinin həcmində təsir etmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi

- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti
- əmtəə bazarının konyunkturası
- təsbit olunmuş qiymətlər

678 İxrac qiymətlərinin tərkibinə aşağıdakı xərclər daxil edilmir.

- satıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- vasitəcilərin mükafatlandırılması üçün komissiyon yığımlar
- siğorta xərcləri
- risklərin örtülməsi üçün ehtiyatlar

679 Verilənlərdən hansı şaquli integrasiyaya aiddir?

Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur

- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən dikər sahələrə yayılması başa düşülür:

680 Dünya bazarın neçə tipi vardır?

- 7
- 3
- 4
- 5
- 6

681 Dünya təcrübəsinə uyğun olaraq dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 4
- 6
- 3
- 5
- 2

682 Aşağıdakılardan hansı bazis şərtlərini xarakterizə edir?

- nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun siğortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
- məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulu
- alışa bağlı bütün xərclərin alıcıının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür
- satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödədilməsidir
- məhsulun siğortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur

683 Dünya təcrübəsinə əsasən FOB və FAS şərtlərində qiymətlər aşağıdakılardan hansı ilə fərqləndirilir?

- Bazar şərtləri ilə
- Nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər

684 Qeyd olunanlardan hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinə aid edilir?

istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısi üçün qiymətin aşağı astanası
sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi

685 Aşağıdılardan hansı dünya qiymətlərinə aid edilmir?

- müqavilə qiymətləri
- FAC, FOB və CIF qiymətləri
- daxili topdansatış qiymətləri
iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;
birca məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri

686 Dünya təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti verilən hansı əlamət əsasında xarakterizə olunmur:

- sövdələşmələr azad döñər valyutaya görə bağlanmalıdır
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri sabit olmalıdır
sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır

687 Aşağıdılardan hansı bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin əsas şərtidir:

- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitində baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi

688 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xüsusi əmək bölgüsüնə aid edilir?

- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

689 Free carrier termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

690 Hansı növ güzəştlər beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilmir?

- diler güzəştləri
- preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- kompensasiya güzəştləri
əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə mövsümi güzəştlər;

691 Qiymətlər çoxluğu hansı amillərlə beynəlxalq ticarətdə müəyyən edilmir?

- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə.
bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;

alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

692 Dünya qiymətləri haqqında deyilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- dünya qiymətləri istehsal-tədavül xərclərini və idxl-ixrac rüsumları əsasında formalasən beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri stehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formalasən beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

693 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- on
- üç
- beş
- altı

694 Qiymətlərin və tariflərin tənzimlənməsinin hüquqi əsaslarına nə daxildir?

- Rəqabət məcəlləsi
- “Tənzimlənən qiymətlər haqqında” qanun
Gömrük rüsumu haqqında qanun
Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında qanun
Məhsulların (işlərin və xidmətlərin) maya dəyərinin tərkibinə daxil olan xərclərin tərkibi haqqında Əsasnamə

695 Kənd təsərrüfatında istehsalçıların nominal müdafiə əmsali necə hesablanır?

- məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir
- əmtəənin daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
- məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir
- məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
- məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür

696 Rabitə xidmətlərinin tariflərinin aşağı salınmasına səbəb olar.

- Beynəlxalq telefon danışıqları
- Rabitə xidmətinin inkişafı və yeni xidmət növünün təqdim edilməsi
- Ənənəvi rabitə xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- Defilyasiya proseslərinin inkişafı
Rabitə xidmətindən yeni servis xidmətinin göstərilməsi

697 Adətən hansı bazarlarda sorğu qiymətləri tətbiq olunmur?

- qara metallar bazarı
- neft və neft məhsulları bazarlarda
- kimyəvi mallar bazarlarda
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
ayrı-ayrı əvan metal növləri bazarı

698 Kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətləri müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- cavablar doğru deyil
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərini çıxmaqla;
- bir məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi;
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərini üstləməklə

xərclərin ümumi həcmində qarşıq məhsullar üzrə xərclərin payı

699 Tarif nədir?

- istehlak mallarının güzəştli qiyməti
- istehsal – texniki təyinatlı məhsulların qiyməti
- tikinti məhsullarının qiyməti
- istehsal amillərinin qiyməti
- pullu xidmətlərin qiyməti

700 Neft məhsullarının buraxılış qiymətinin riyazi modeli hansıdır?

- $MS=MD+V-P1F1$
- $MS= Qt+P2F2-P1F1$
- $MS= Qt-P1F1+P2F2+V$
- MS=Qt+P2F2+V
- MS= MD+P1F1+V

701 Hökumətin qərarlarına görə hansı nəqliyyat tarifləri tənzimlənir:

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- taksilərlə sərnişinlərin daşınması tarifləri
- dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- daxili avia xətlərlə sərnişinlərin və yüklerin daşınması
- dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin daşınması tarifləri

702 Nəqliyyat məsrəflərinin differensiallaşdırılması hansı nəqliyyat vasitəsində özünü biruzə verir:

- hava və dəniz nəqliyyatında
- su və avtomobil nəqliyyatında
- cavablar doğru deyildir
- avtomobil nəqliyyatında
- dəmiryol nəqliyyatında

703 Sudan xammal kimi istifadə edənlər üçün sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 12 manat
- 14 manat
- 11 manat
- 9 manat
- 8 manat

704 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 17 qəpik
- 20 qəpik
- 18 qəpik
- 16 qəpik
- 14 qəpik

705 Elektrik enerjisinin topdansatış qiymətləri nə qədərdir? (1 kv/saat üçün (əDV ilə)

- 4,0; 2,3; 4,2 qəpik
- 4,1; 2,5; 4,5 qəpik
- 4,0; 2,8; 4,7 qəpik
- 3,9; 2,6; 4,4 qəpik
- 3,8; 2,7; 4,0 qəpik

706 Elektrik enerjisinin tranzit ötürülmə tarifləri nə qədərdir?

- 0,7 qəpik
- 0,6 qəpik
- 0,4 qəpik
- 0,2 qəpik
- 1,0 qəpik

707 Əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün əDV ilə)

- 46,8 manat
- 45,0 manat
- 41,0 manat
- 47,2 manat
- 100 manat

708 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün əDV ilə)

- 93,8 manat
- 97,0 manat
- 92,0 manat
- 100 manat
- 89,0 manat

709 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- Gömrük Komitəsi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- İctimai Təşkilatlar
- Tarif Şurası
- Vergilər Nazirliyi